

SPITALUL MUNICIPAL AIUD
Registratura
Nr. 396 Ziua 19 Luna 01 Anul 2018

CODUL DE ETICA SI DEONTOLOGIE PROFESIONALA

SPITALUL MUNICIPAL AIUD

C U P R I N S

PREAMBUL	MISIUNEA SI VIZIUNEA SPITALULUI	pag. 3
CAPITOLUL I	DOMENIUL DE APLICARE	pag. 4
CAPITOLUL II	NORME GENERALE DE CONDUITA A PERSONALULUI	pag. 5
CAPITOLUL III	COORDONAREA SI CONTROLUL APLICĂRII NORMELOR DE CONDUITA PROFESIONALA PENTRU PERSONAL	pag.7
CAPITOLUL IV	ETICA ȘI DEONTOLOGIA MEDICILOR	pag. 8
CAPITOLUL V	ETICA ȘI DEONTOLOGIA FARMACISTULUI	pag. 14
CAPITOLUL VI	ETICA ȘI DEONTOLOGIA BIOCHIMISTULUI, BIOLOGULUI SI CHIMISTULUI	pag.18
CAPITOLUL VII	ETICA ȘI DEONTOLOGIA PSIHOLOGULUI	pag.20
CAPITOLUL VIII	ETICA ȘI DEONTOLOGIA ASISTENTULUI MEDICAL	pag.27
CAPITOLUL IX	ETICA ȘI DEONTOLOGIA CONSILIERULUI JURIDIC	pag.30
CAPITOLUL X	DISPOZIȚII FINALE	pag.32

PREAMBUL

Misiunea Spitalului Municipal Aiud este prestarea unui act medical de calitate, într-un mediu sigur și confortabil, astfel încât pacienții să beneficieze de cele mai bune îngrijiri.

Viziunea conducerii Spitalului Municipal Aiud ,urmărește imbunatatirea calitatii actului medical, diversificarea serviciilor oferite populatiei, cresterea satisfactiei pacientilor, respectarea drepturilor pacientilor, siguranta actului medical, a pacientilor precum si a angajatilor.

Principiile etice sunt generale, indiferent de locul de munca al personalului angajat în spital, de aceea, orice abdicare de la principiul universalității, în virtutea căruia orice om este privit ca demn de respect și de ajutorare prin însăși calitatea sa umană, este un regres etic. De asemenea, un regres etic este orice abdicare de la principiul în virtutea căruia omul este un "scop in sine".

O serie de abateri de la relațiile interumane ce trebuie să se manifeste între membrii corpului medical, între corpul medical și celealte categorii de personal din cadrul spitalului, între acestia și beneficiarii serviciilor noastre, merită a fi enunțate și analizate tocmai pentru a stabili care sunt normele deontologice ce trebuie să ne conducă activitatea.

In dorința de îmbunătățire a relațiilor interumane, conducerea Spitalului Municipal Aiud a procedat la întocmirea prezentului Cod de etică și deontologie profesională valabil pentru întreg personalul angajat al instituției.

Va aducem la cunoștință acest cod, cu precizarea că suntem deschisi oricărora critici, sugestii de îmbunatatire și dezvoltare, atât din partea personalului Spitalului Municipal Aiud, cat și din partea pacientilor beneficiari ai serviciilor medicale sau ale apartinatorilor care dezvoltă un interes pentru acest cod.

Elaborarea prezentului COD DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE PROFESIONALĂ a personalului Spitalului Municipal Aiud are la bază, ca temei legal, următoarea legislație în vigoare:

- Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 477/2004 privind Codul de conduită a personalului contractual din autoritățile și instituțiile publice, cu modificările ulterioare;
- Hotărârea Colegiului Medicilor din România nr. 2/2012 privind adoptarea Statutului și a Codului de deontologie medicală ale Colegiului Medicilor din România, cu modificările ulterioare;
- Decizia Colegiului Farmaciștilor din România nr. 2/2009 privind adoptarea Statutului Colegiului Farmaciștilor din România și a Codului deontologic al farmacistului;
- Legea nr. 460/2003 privind exercitarea profesiunilor de biochimist, biolog și chimist, cu modificările ulterioare;
- O.U.G. nr. 144/ 2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România;
- Hotărârea OAMGMAMR nr. 2/2009 privind adoptarea Codului de etică și deontologie al asistentului medical generalist, al moașei și al asistentului medical din România;
- Legea nr. 466/2004 privind statutul asistentului social;
- Hotărârea Colegiului Național al Asistenților Sociali nr. 1/2007 privind Codul deontologic al profesiei de asistent social, cu modificările ulterioare ;
- Legea nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România;
- H.G. nr. 788/2005 privind Normele metodologice de aplicare a Legii nr.213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România;
- Codul Deontologic al Profesiei de Psiholog cu drept de liberă practică ;
- Codul Deontologic al Psihologului clinician, consilierului psihologic și psihoterapeutului din România;
- Legea nr. 514/2003 privind exercitarea profesiei de consilier juridic, cu modificările și completările ulterioare;
- Statut 1/2004 al profesiei de consilier juridic ;
- Codul deontologic al consilierului juridic;
- Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 856 din 5 decembrie 2011;
- Ordinul MFP nr. 252/2004 pentru aprobarea Codului privind conduită etică a auditoriului intern;
- Legea nr. 571/14.12.2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii;
- Legea nr. 46/2003 privind drepturile pacientului;
- Norme de aplicare a Legii drepturilor pacientului nr. 46/2003, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 356 din 22/04/2004.

CAPITOLUL I

DOMENIUL DE APLICARE SI PRINCIPIII GENERALE

ART. 1 Domeniul de aplicare

Codul de conduită al personalului contractual din cadrul Spitalului Municipal Aiud reglementează normele de conduită profesională a întregului personal contractual. Normele din prezentul cod sunt obligatorii pentru personalul contractual din cadrul spitalului, încadrat în baza prevederilor Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, republicat, cu modificările ulterioare.

ART. 2 Obiective

Obiectivele prezentului cod urmăresc să asigure creșterea calității întregii activități a instituției medicale, o bună administrare în realizarea interesului public, precum și eliminarea birocrației și a faptelor de corupție prin:

- Reglementarea normelor de conduită profesională necesare realizării unor raporturi sociale și profesionale corespunzătoare creării și menținerii la nivel înalt a prestigiului instituției publice și al personalului contractual;
- Informarea publicului cu privire la conduită profesională la care este îndreptățit să se aștepte din partea personalului contractual în exercitarea funcției;
- Crearea unui climat de încredere și respect reciproc între cetățeni și personalul contractual din cadrul Spitalului Municipal Aiud.

ART. 3 Principii generale

Principiile care guvernează conduită profesională a personalului contractual sunt următoarele:

- **Prioritatea interesului public** - principiu conform căruia personalul contractual are îndatorirea de a considera interesul public mai presus decât interesul personal, în exercitarea atribuțiilor funcției;
- **Asigurarea egalității de tratament a cetățenilor** - principiu conform căruia personalul contractual are îndatorirea de a aplica același regim juridic în situații identice sau similare;
- **Profesionalismul** - principiu conform căruia personalul contractual are obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiință;
- **Imparțialitatea și nediscriminarea** - principiu conform căruia angajații contractuali sunt obligați să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură, în exercitarea atribuțiilor funcției;
- **Integritatea morală** - principiu conform căruia personalului contractual îi este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru el sau pentru altul, vreun avantaj ori beneficiu moral sau material;
- **Libertatea gândirii și a exprimării** - principiu conform căruia personalul contractual poate să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;
- **Cinstea și corectitudinea** - principiu conform căruia, în exercitarea funcției și în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul contractual trebuie să fie de bună-credință și să acționeze pentru îndeplinirea conformă a atribuțiilor de serviciu;

ART. 4 Termeni

În înțelesul prezentului cod, expresiile și termenii de mai jos au următoarele semnificații:

- **Personal contractual ori angajat contractual** - persoana încadrată și numită într-o funcție în cadrul Spitalului Municipal Aiud, în condițiile Legii nr. 53/2003, cu modificările ulterioare.
- **Funcție** - ansamblul atribuțiilor și responsabilităților stabilite, în temeiul legii, în fișa postului;
- **Interes public** - acel interes care implică garantarea și respectarea de către spital, a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor, recunoscute de Constituție, legislația internă și tratatele internaționale la care România este parte, precum și îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, cu respectarea principiilor eficienței, eficacității și economicității cheltuirii resurselor;
- **Interes personal** - orice avantaj material sau de alta natură, urmărit ori obținut, în mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru alții, de către personalul contractual prin folosirea reputației, influenței, facilităților, relațiilor, informațiilor la care are acces, ca urmare a exercitării atribuțiilor funcției;
- **Conflict de interes** - acea situație sau împrejurare în care interesul personal, direct ori indirect, al angajatului contractual contravine interesului public, astfel încât afectează sau ar putea afecta independența și imparțialitatea sa în luarea decizilor ori îndeplinirea la timp și cu obiectivitate a îndatoririlor care îi revin în exercitarea funcției deținute;
- **Informație de interes public** - orice informație care privește activitățile sau care rezultă din activitatea unității sanitare, și care este stabilită astfel de către conducerea instituției, în baza prevederilor legale în vigoare, indiferent de suportul ei;
- **Informație cu privire la date personale** - orice informație privind o persoană identificată sau identificabilă

CAPITOLUL II

NORME GENERALE DE CONDUITA PROFESIONALA A PERSONALULUI CONTRACTUAL

ART. 5 Asigurarea unui serviciu public de calitate

Personalul contractual are obligația de a asigura un serviciu public de calitate în beneficiul cetățenilor, prin participarea activă la luarea deciziilor și la transpunerea lor în practică, în scopul realizării competențelor instituției, în limitele atribuțiilor stabilite prin fișa postului.

In exercitarea funcției, personalul contractual are obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura, în condițiile legii, transparența administrativă, pentru a câștiga și a menține încrederea pacienților în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea instituției medicale.

ART. 6 Respectarea Constituției și a legilor

Angajații contractuali au obligația ca, prin actele și faptele lor, să respecte Constituția și legile țării și să acționeze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale, în conformitate cu atribuțiile care le revin, cu respectarea eticii profesionale. Personalul contractual trebuie să se conformeze dispozițiilor legale privind restrângerea exercițiului unor drepturi, datorată naturii funcțiilor deținute.

ART. 7 Loialitatea față de Instituția Medicală

Personalul contractual are obligația de a apăra cu loialitate prestigiul instituției sanitare în care își desfășoară activitatea, precum și de a se abține de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acesteia.

Angajaților contractuali le este interzis:

- Sa exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea instituției, cu politicile și strategiile acesteia ori cu proiectele de acte cu caracter normativ sau individual;
- Sa facă aprecieri în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care instituția are calitatea de parte, dacă nu sunt abilități în acest sens;
- Sa dezvăluie informații care nu au caracter public, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;
- Sa dezvăluie informațiile la care au acces în exercitarea funcției, dacă aceasta dezvăluire este de natură să atraga avantaje necuvenite ori să prejudicieze imaginea sau drepturile instituției ori ale unor funcționari publici sau angajați contractuali, precum și ale persoanelor fizice sau juridice;
- Sa acorde asistență și consultanță persoanelor fizice sau juridice, în vederea promovării de acțiuni juridice ori de alta natură impotriva statului ori instituției publice în care își desfășoară activitatea.

Prevederile de mai sus se aplică și după închiderea raportului de munca, pentru o perioadă de 2 ani, dacă dispozițiile din legi speciale nu prevăd alte termene.

Prevederile prezentului cod de conduită nu pot fi interpretate ca o derogare de la obligația legală a personalului contractual de a furniza informații de interes public celor interesați, în condițiile legii.

ART. 8 Libertatea opiniilor

În indeplinirea atribuțiilor de serviciu angajații contractuali au obligația de a respecta demnitatea funcției deținute, corelând libertatea dialogului cu promovarea intereselor instituției publice în care își desfășoară activitatea.

În activitatea lor angajații contractuali au obligația de a respecta libertatea opiniilor și de a nu se lăsa influența de considerente personale.

În exprimarea opiniilor, personalul contractual trebuie să aibă o atitudine conciliantă și să evite generarea conflictelor datorate schimbului de păreri.

ART. 9 Activitatea publică

Relațiile cu mijloacele de informare în masa se asigură de către persoanele desemnate în acest sens de conducătorul instituției, în condițiile legii.

Angajații contractuali desemnați să participe la activități sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredintat de conducătorul instituției.

În cazul în care nu sunt desemnați în acest sens, angajații contractuali pot participa la activități sau dezbateri publice, având obligația de a face cunoscut faptul că opinia exprimată nu reprezintă punctul de vedere oficial al instituției.

ART. 10 Activitatea politică

În exercitarea funcției deținute, personalului contractual îi este interzis:

- Sa participe la colectarea de fonduri pentru activitatea partidelor politice;
- Sa furnizeze sprijin logistic candidaților la funcții de demnitate publică;
- Sa colaboreze, atat in cadrul relațiilor de serviciu, cat si in afara acestora, cu persoanele fizice sau juridice care fac donații ori sponsorizări partidelor politice;
- Sa afișeze in cadrul instituției insemne ori obiecte inscripționate cu sigla sau denumirea partidelor politice ori a candidaților acestora.

ART. 11 Folosirea imaginii proprii

In considerarea funcției pe care o deține, personalul contractual are obligația de a nu permite utilizarea numelui sau a imaginii proprii in acțiuni publicitare pentru promovarea unei activitati comerciale, precum si in scopuri electorale.

ART. 12 Cadrul relațiilor in exercitarea atribuțiilor funcției

In relațiile cu personalul contractual din cadrul instituției precum si cu persoanele fizice sau juridice, toți angajații contractuali sunt obligați sa aiba un comportament bazat pe respect, buna credinta, corectitudine si amabilitate.

Personalul contractual are obligația de a nu aduce atingere onoarei, reputației si demnității persoanelor din cadrul instituției, precum si persoanelor cu care intra in legătură in exercitarea funcției, prin:

- intrebuintarea unor expresii jignitoare;
- dezvăluirea aspectelor vieții private;
- formularea unor sesizări sau plângeri calomnioase.

Personalul contractual trebuie sa adopte o atitudine imparțiala si justificata pentru rezolvarea clara si eficienta a problemelor pacienților. Personalul contractual are obligația sa respecte principiul egalitatii cetățenilor in fata legii si a instituției publice, prin:

- promovarea unor soluții coerente, conform principiului tratamentului nediferentiat, raportate la aceeași categorie de situații de fapt;
- eliminarea oricărei forme de discriminare bazate pe aspecte privind naționalitatea, convingerile religioase si politice, starea materiala, sanatatea, varsta, sexul sau alte aspecte.

ART. 13 Conduita in cadrul relațiilor internaționale

Personalul contractual care reprezintă instituția in cadrul unor organizații internaționale, instituții de invatamant, conferințe, seminarii si alte activitati cu caracter internațional are obligația sa promoveze o imagine favorabila tarii si instituției publice pe care o reprezintă.

In relațiile cu reprezentanții altor state, angajații contractuali au obligația de a nu exprima opinii personale privind aspecte naționale sau dispute internaționale.

In deplasările in afara tarii, personalul contractual este obligat sa aiba o conduită corespunzătoare regulilor de protocol si sa respecte legile si obiceiurile tarii gazda.

ART. 14 Interdicția privind acceptarea cadourilor, serviciilor si avantajelor

Angajații contractuali nu trebuie sa solicite ori sa accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj, care le sunt destinate personal, familiei, părinților, prietenilor ori persoanelor cu care au avut relații de serviciu, afaceri sau de natura politica, care le pot influenta imparțialitatea in exercitarea funcțiilor deținute ori pot constitui o recompensa in raport cu aceste funcții.

ART. 15 Participarea la procesul de luare a deciziilor

In procesul de luare a deciziilor angajații contractuali au obligația sa acționeze conform prevederilor legale si sa isi exerceze capacitatea de apreciere in mod fundamentat si imparțial.

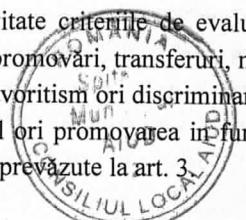
Angajații contractuali au obligația de a nu promite luarea unei decizii de către instituția publica, de către alți angajați, precum si indeplinirea atribuțiilor in mod privilegiat.

ART. 16 Obiectivitate in evaluare

In exercitarea atribuțiilor specifice funcțiilor de conducere, angajații contractuali au obligația sa asigure egalitatea de sanse si tratament cu privire la dezvoltarea carierei pentru personalul contractual din subordine.

Personalul contractual de conducere are obligația sa examineze si sa aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competentei profesionale pentru personalul din subordine, atunci când propune ori aproba avansari, promovări, transferuri, numiri sau eliberări din funcții ori acordarea de stimulente materiale sau morale, excluzând orice forma de favoritism ori discriminare.

Personalul contractual de conducere are obligația de a nu favoriza sau defavoriza accesul ori promovarea in funcțiile contractuale pe criterii discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii neconforme cu principiile prevăzute la art. 3.

ART. 17 Folosirea abuziva a atribuțiilor funcției deținute

Personalul contractual are obligația de a nu folosi atribuțiile funcției deținute în alte scopuri decât cele prevăzute de lege.

Prin activitatea de luare a deciziilor, de consiliere, de evaluare sau de participare la anchete ori acțiuni de control, personalul contractual nu poate urmări obținerea de foloase sau avantaje în interes personal ori producerea de prejudicii materiale sau morale altor persoane.

Angajații contractuali au obligația de a nu interveni sau influenta vreo ancheta de orice natură, din cadrul instituției sau din afara acesteia, în considerarea funcției pe care o dețin.

Angajații contractuali au obligația de a nu impune altor angajați contractuali sau funcționari publici să se inscrie în organizații sau asociații, indiferent de natura acestora, ori de a nu le sugera acest lucru, promitându-le acordarea unor avantaje materiale sau profesionale.

ART. 18 Utilizarea resurselor publice

Personalul contractual este obligat să asigure ocrotirea proprietății publice și private a statului și a unităților administrativ-teritoriale, să evite producerea oricărui prejudiciu, acționând în orice situație ca un bun proprietar.

Personalul contractual are obligația să folosească timpul de lucru, precum și bunurile aparținând instituției numai pentru desfășurarea activitatilor aferente funcției deținute.

Personalul contractual trebuie să propună și să asigure, potrivit atribuțiilor care îi revin, folosirea utilă și eficientă a banilor publici, în conformitate cu prevederile legale.

Personalului contractual care desfășoară activități publicistice în interes personal sau activități didactice îi este interzis să folosească timpul de lucru ori logistica autorității sau a instituției publice pentru realizarea acestora, fără aprobarea conducerii unității.

ART. 19 Limitarea participării la achiziții, concesionari sau închirieri

Orice angajat contractual poate achiziționa un bun aflat în proprietatea privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, supus vânzării în condițiile legii, cu excepția următoarelor cazuri:

- când a luat cunoștință, în cursul sau ca urmare a indeplinirii atribuțiilor de serviciu, despre valoarea ori calitatea bunurilor care urmează să fie vândute;
- când a participat, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, la organizarea vânzării bunului respectiv;
- când poate influența operațiunile de vânzare sau când a obținut informații la care persoanele interesate de cumpărarea bunului nu au avut acces.

Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și în cazul concesionarii sau închirierii unui bun aflat în proprietatea publică ori privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale.

Angajaților contractuali le este interzisa furnizarea informațiilor referitoare la bunurile proprietate publică sau privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale, supuse operațiunilor de vânzare, concesionare sau închiriere, în alte condiții decât cele prevăzute de lege.

CAPITOLUL III

COORDONAREA SI CONTROLUL APLICĂRII NORMELOR DE CONDUITA PROFESIONALA PENTRU PERSONALUL CONTRACTUAL

ART. 20 Sesizarea

Conducerea Spitalului Municipal Aiud poate fi sesizată de orice persoană cu privire la:

- incalcarea prevederilor prezentului Cod de conduită de către angajații contractuali;
- constrângerea sau amenințarea exercitată asupra angajatului contractual pentru a-l determina să incalce dispozițiile legale în vigoare ori să le aplique necorespunzător.

Angajații contractuali nu pot fi sancționați sau prejudicați în nici un fel pentru sesizarea cu buna credință a organelor disciplinare competente, în condițiile legii.

Conducerea Spitalului Municipal Aiud va verifica actele și faptele pentru care au fost sesizate, prin organul disciplinar competent investit cu soluționarea sesizării, cu respectarea confidențialității privind identitatea persoanei care a făcut sesizarea. În cazul în care în situația sesizată este implicat conducătorul instituției publice ori directorii acesteia, competența în soluționarea sesizării o are structura ierarhic superioară instituției, respectiv Consiliul Municipal Aiud.

ART. 21 Soluționarea sesizării

Rezultatele cercetării actelor și faptelor depuse spre analiză și verificare organului disciplinar competent, potrivit legii - comisiilor de disciplină, Consiliul de etică al Spitalului Municipal Aiud constituță în baza prevederilor Ordinul nr. 145/2015 pentru

aprobarea componenței și a atribuțiilor consiliului de etică ce funcționează în cadrul spitalelor , vor fi consemnate într-un raport scris în care va fi precizat explicit în următoarele situații:

- incalcare a Codului de etica și deontologie profesională,
- incalcare a normelor de conduită în relația pacient-medic-asistenta,
- incalcare a normelor disciplinei în unitatea sanitara,
- incalcare a drepturilor pacienților,
- orice alte situații după caz.

Raportul organului disciplinar competent, potrivit legii, va conține și măsurile impuse de rezultatul cercetării, în raport cu gravitatea abaterii, avându-se în vedere următoarele:

- a) împrejurările în care fapta a fost săvârșită;
- b) gradul de vinovăție al angajatului contractual;
- c) consecințele abaterii;
- d) comportarea generală în serviciu a angajatului contractual;
- e) eventualele sancțiuni disciplinare suferite anterior de către angajatul contractual.

In cazul în care organul disciplinar competent investit cu soluționarea sesizării, apreciază că gravitatea și complexitatea acuzelor aduse angajatului contractual sunt de natură a afecta grav onoarea, prestigiul profesiei și moralitatea profesională în rândul corpului profesional din care face parte, în conformitate cu prevederile legilor și regulamentelor specifice profesiei, ale statutelor și ale codurilor etice și de deontologie profesională poate propune transmiterea sesizării în vederea cercetării și soluționării către organisme de cercetare disciplinară organizate la nivelul organismelor profesionale.

Rezultatul cercetării actelor și faptelor depuse spre analiza și verificare organului disciplinar competent, potrivit legii , vor fi comunicate:

1. angajatului contractual sau persoanei care a formulat sesizarea;
2. angajatului contractual care face obiectul sesizării;

Rezultatele activitatii de centralizare a sesizărilor sau petițiilor se consemnează într-un raport anual al Consiliului de etică al spitalului, pe baza caruia conducerea Spitalului Municipal Aiud va formula recomandări cu privire la modul de corectare a deficiențelor constatare și trebuie să cuprindă și următoarele date:

- a) numărul și obiectul sesizărilor privind cazurile de incalcare a normelor de conduită profesională;
- b) categoriile și numărul de angajați contractuali care au incalcă normele de conduită morală și profesională;
- c) cauzele și consecințele nerespectării prevederilor prezentului cod de conduită;
- d) evidențierea cazurilor în care personalului contractual i s-a cerut să acioneze sub presiunea factorului politic;
- e) recomandările propuse;

CAPITOLUL IV

ETICA ȘI DEONTOLOGIA MEDICILOR

ART. 22 Domeniul de aplicare și principii generale

(1) Sanatatea omului este telul suprem al actului medical. Obligația medicului constă în a apăra sanatatea fizică și mentală a omului, în a ușura suferințele, în respectul vieții și demnității persoanei umane, fără discriminări în funcție de vârstă, sex, rasa, etnie, religie, naționalitate, condiție socială, ideologie politică sau orice alt motiv, în timp de pace, precum și în timp de război. Respectul datorat persoanei umane nu incetează nici după decesul acesteia.

In exercitarea profesiei sale, medicul acordă prioritate intereselor pacientului, care primează asupra oricărora alte interese.

In exercitarea profesiei sale, medicul este obligat să respecte drepturile fundamentale ale omului și principiile etice în domeniul biomedical. Este interzis medicului, în exercitarea profesiei sale, să impună pacientului opinile sale personale de orice natură ar fi acestea.

Medicul nu trebuie să inceteze niciodată, în decursul vieții sale profesionale, să își insusească achizițiile științei medicale, în scopul imbunatatirii cunoștințelor sale medicale. Medicul trebuie ca, în conformitate cu abilitățile și cunoștințele sale, să contribuie la informarea obiectiva a publicului și autoritarilor medicale în ceea ce privește problemele medicale.

Medicul care oferă informații medicale în mass-media trebuie să verifice modul în care afirmațiile sale sunt făcute publice și să ia atitudine în cazul denaturării acestora.

ART. 23 Despre independența profesională a medicului și responsabilitate

Medicul are independentă profesională absolută, libertatea absolută a prescripțiilor și actelor medicale pe care le consideră necesare, în limitele competenței sale, și este răspunzător pentru acestea.

In cazul limitării prin constrângeri administrative si/sau economice a independenței sale, medicul nu este răspunzător.

Medicul nu va garanta vindecarea afecțiunii pentru care pacientul i s-a adresat.

In activitatea medicala ce se desfăsoara in echipa - secții de spital, proces de invatamant medical tip rezidentiat, răspunderea pentru actele medicale aparține șefului echipei, in limitele atribuțiilor administrative de coordonare, si medicului care efectuează direct actul medical, in limitele competenței sale profesionale si rolului care i-a fost atribuit de șeful echipei.

In echipele interdisciplinare, șeful echipei se considera a fi medicul din specialitatea in care s-a stabilit diagnosticul major de internare, daca nu exista reglementari speciale care sa prevada altfel.

Delegarea totala sau parțiala a obligațiilor proprii către alte persoane, in lipsa evaluării si controlului personal, constituie abatere deontologica.

Exprimarea consimțământului informat al pacientului pentru tratament nu inlatura responsabilitatea medicului pentru eventualele greșeli profesionale.

ART. 24 Secretul profesional este obligatoriu, cu excepția situațiilor expres prevăzute de lege

Fac obiectul secretului profesional tot ceea ce medicul, in timpul exercitării profesiei sale, aflat direct sau indirect in legătură cu viata intima a bolnavului, a familiei, a aparținătorilor, precum si probleme de diagnostic, prognostic, tratament, diverse circumstanțe in legătură cu boala. Secretul profesional persista si după terminarea tratamentului sau decesul pacientului. Secretul profesional trebuie pastrat si fata de apartinatori, daca pacientul nu dorește altfel.

Secretul profesional trebuie pastrat fata de colegi, cadre sanitare si instituțiile medicale care nu sunt implicate in actul medical al pacientului in cauza. In comunicările științifice cazurile vor fi in asa fel prezentate incat identitatea bolnavului sa nu poata fi recunoscuta.

In cazul in care nu este contrar intereselor pacientului, medicul curant va permite accesul mass- media la pacient numai cu acceptul acestuia. Conducerea unitatii medicale, prin directorul medical este obligata sa ia toate masurile in asa fel incat accesul mass-media la pacient sa se faca numai cu acceptul medicului curant si al pacientului. Acordarea de informații cu privire la un anumit caz se poate face numai cu acordul pacientului, al medicului curant si al conducerii unitatii medicale.

Evidentele medicale trebuie păstrate ca materiale secrete profesionale.

ART. 25 Reguli generale de comportament in activitatea medicala

Medicul nu poate trata un pacient fara a-l examina medical in prealabil, personal. Numai in cazuri excepționale, de urgența sau in cazuri de forță majoră (imbolnaviri pe nave maritime aflate in mers, pe avioane in zbor, locuri inaccesibile sau in timp util) se vor da indicații de tratament prin mijloace de telecomunicații.

Medicul poate executa o activitate medicala doar daca are pregătire si practica suficienta pentru aceasta. Aceasta prevedere nu se aplică in cazuri de urgența vitală, care nu poate fi rezolvată altfel.

Medicul poate utiliza numai aparate de diagnostic sau tratament autorizate si pentru mânuirea carora are pregătire ori suficienta practica. Daca in urma examinării sau in cursul tratamentului medicul considera ca nu are suficiente cunoștințe ori experiența pentru a asigura o asistenta corespunzătoare, va solicita un consult, prin orice mijloace, cu alți specialiști sau va îndruma bolnavul către aceștia.

In caz de pericol de moarte iminent, medicul va ramane langa pacient atat timp cat este nevoie de ajutorul lui profesional. Pacientul nevindecabil va fi tratat cu aceeași grijă si aceeași atenie ca si cel care are sanse de vindecare.

Medicul va informa pacientul asupra bolii acestuia, tratamentului necesar si a șanselor de insanatosire. Medicul va evita sa trezească prin comportamentul lui imaginea unei boli mai grave decât este ea in realitate.

Medicul va păstra o atitudine de stricta neutralitate si neamestec in problemele familiale ale bolnavului, exprimandu-si parerea numai daca este solicitat si numai daca intervenția este motivata de interesul sanatatii bolnavului.

Medicul nu trebuie sa se implice in problemele legate de interesele materiale din familia bolnavului sau.

ART. 26 Obligativitatea acordării asistentei medicale

Medicul care se gaseste in prezenta unui bolnav sau rănit in pericol are obligația sa ii acorde asistenta la nivelul posibilităților momentului si locului ori sa se asigure ca cel in cauza primește ingrijirile necesare.

In caz de calamitati naturale sau accidentari in masa, medicul este obligat sa răspundă la chemare, chiar sa isi ofere de bunăvoie serviciile medicale imediat ce a luat cunoștința despre eveniment.

Medicul poate refuza acordarea de ingrijiri de sanatate din motive personale sau profesionale temeinice, indrumand pacientul spre alte surse de ingrijire medicala, cu excepția situațiilor de urgență.

Medicul este obligat sa pună la dispoziție confratelui care preia pacientul toate informațiile medicale referitoare la caz.

ART. 27 Intreținerea si folosirea cunoștințelor profesionale

Educația medicala continua - Medicii au datoria de a-si perfecționa continua cunoștințele profesionale. In folosirea unor metode terapeutice noi trebuie sa primeze interesul pacientului, iar acestea nu pot fi utilizate decât după evaluarea raportului risc-

beneficiu.

ART. 28 Integritatea si imaginea medicului

Medicul trebuie sa fie model de comportament etico-profesional, contribuind la cresterea nivelului sau profesional si moral, a autoritatii si prestigiului profesiunii medicale pentru a merita stima si increderea pacientilor si a colaboratorilor.

Medicul nu trebuie sa se foloseasca de un mandat electiv, o functie administrativa sau de alte autoritati pentru a-si creste clientela.

Medicul poate folosi numai titlul la care are dreptul, conform pregatirii sale profesionale. Informarile privind serviciile medicale sunt acceptate, cu conditia sa fie corecte, si se pot referi la:

- a) sediul profesional, orele de functionare, conducerea institutiei medicale;
- b) specialitatea si titlul medicului;
- c) metodele de diagnostic si tratament folosite. Aceste informarile trebuie sa se refere numai la metode de diagnostic si tratament fundamentate stiintific si acceptate in lumea medicala. Nu trebuie sa contina informarile eronate sau care ar putea induce pacientii in eroare;
- d) tarifele percepute.

Aceste informarile nu trebuie sa induca pacientilor impresia ca neapelarea la serviciile medicului respectiv le poate pune in pericol starea de sanatate fizica sau psihica.

Medicul nu poate face reclama unor medicamente sau bunuri medicale de consum.

Mentionarea denumirii unor medicamente sau bunuri medicale in cuprinsul unor articole, carti, facuta in scop stiintific, nu se considera reclama.

Medicul nu trebuie sa faca propaganda in mediile nemedicale sau chiar medicale unor procedee de diagnostic ori tratament insuficient probate, fara sa sublinieze si rezervele ce se impun.

Este contrara eticei intelegerea dintre doi medici, intre medic si farmacist sau intre medic si un cadru auxiliar pentru obtinerea de avantaje materiale.

Este interzisa medicului practician implicarea in distribuirea unor remedii, aparate sau produse medicamentoase autorizate ori neautorizate.

Este interzisa practicarea de catre medic a unor activitati care dezonoreaza profesia medicala. Orice medic trebuie sa se abtina, chiar in afara vietii profesionale, de la acte de natura sa duca la desconsiderarea acesteia.

Medicul nu poate fi obligat sa isi exercite profesia in conditii ce ar putea compromite calitatea ingrijirilor medicale si a acestor sale profesionale, cu exceptia urgentelor medico-chirurgicale vitale.

Medicul nu poate propune sau aplica pacientului ca benefice ori lipsite de riscuri remedii sau procedee iluzorii ori insuficient probate. Orice practica nestiintifica este interzisa.

Este interzisa acordarea de facilitati, colaborarea sau sprijinirea oricarei persoane care practica ilegal medicina. Medicul are obligatia de a sesiza existenta unor astfel de situatii colegiului teritorial al medicilor.

ART. 29 Onorarii si atragerea bolnavilor

Este interzisa emiterea oricarui document medical care ar aduce pacientului un avantaj material nejustificat sau ilicit.

Este interzisa medicului practicarea concurentei neloiale, inclusiv prin practicarea unor tarife minime, vadit disproportionate fata de costul real al serviciului medical, in scopul atragerii clientelei.

Este admis serviciul gratuit in scopuri filantropice, cu informarea colegiului teritorial al medicilor cel mai tarziu la 3 zile dupa acordarea asistentei medicale.

ART. 30 Indatoriri fata de bolnavi

Respectarea drepturilor persoanei

Medicul trebuie sa respecte dreptul persoanei in privinta optiunii libere asupra medicului sau curant si chiar sa faciliteze aceasta posibilitate.

Un medic care este solicitat sau are obligatia sa examineze o persoana privata de libertate ori sa dea ingrijiri in mediu carceral nu poate nici direct, nici indirect, fie si numai prin simpla prezenta, sa cautioneze sau sa favorizeze atingerea intregitati fizice ori psihice a vreunui detinut, inclusiv a demnitatii acestuia. Daca medicul constata ca persoana privata de libertate a suportat maltratari, are obligatia sa informeze autoritatea judiciara.

Relatia cu pacientul

Exercitarea profesiei medicale nu trebuie facuta impersonal, ci incercand stabilirea unei relatiilor umane cu pacientul, pentru ca, la nevoie, compasiunea din partea medicului sa nu para un act formal.

Este interzis ca medicul curant sa intretina relatiile sexuale cu pacientii sai sau sa-i supuna pe acestia unor acte degradante pentru finanta umana.

Medicul trebuie sa dea dovada de diligenta maxima in stabilirea diagnosticului, tratamentului adevarat si in evitarea

complicațiilor previzibile la pacientul aflat în îngrijirea sa.

Prescripțiile medicale trebuie formulate cat mai clar, medicul asigurandu-se ca a fost inteleas complet de către bolnav și anturajul acestuia, mergând pana la incercarea de a supraveghea executarea tratamentului.

Din momentul in care a răspuns unei solicitări, medicul este automat angajat moral să asigure bolnavului în cauză îngrijiri conștiințioase și devotate, inclusiv prin trimiterea pacientului la o unitate medicală sau la un specialist cu competențe superioare.

Medicul curant are obligația de a face toate demersurile medicale pentru a facilita pacientului sau obținerea drepturilor sale ce decurg din starea de boala.

În caz de război, cataclisme, epidemii și atentate, medicul nu are dreptul să își abandoneze bolnavii, cu excepția unui ordin formal al unei autorități competente în conformitate cu legea.

Consumțământul

Pentru orice intervenție medicală diagnostica sau terapeutică este necesar consumțământul informat al pacientului.

Consumțământul pacientului va fi exprimat în condițiile legii. Consumțământul va fi dat după informarea pacientului asupra diagnosticului, prognosticului, alternativelor terapeutice, cu riscurile și beneficiile acestora.

In situația pacienților minori, incompetenți sau care nu își pot exprima voință, consumțământul va apartine reprezentanților legali. Dacă medicul curant apreciază că decizia reprezentantului legal nu este în interesul pacientului, se constituie o comisie de arbitraj de specialitate pentru a evalua cazul și a lua decizia.

In situații de urgență, când este pusă în pericol viața pacientului, iar acesta nu își poate exprima voință și rudele sau reprezentanții legali nu pot fi contactați, consumțământul este implicit, iar medicul va face tot ceea ce este posibil pentru salvarea pacientului, urmând ca informarea acestuia să se facă ulterior.

Prognosticul grav va fi impartasit pacientului cu prudenta și tact, tinându-se cont de starea psihică a acestuia. Prognosticul va fi dezvăluit și familiei doar dacă pacientul consimte la aceasta. În cazul în care se consideră că dezvăluirea prognosticului va dauna pacientului sau atunci când acesta nu dorește să afle, prognosticul poate fi dezvăluit familiei.

ART. 31 Probleme ale îngrijirii minorilor

Medicul trebuie să fie apăratorul intereselor medicale ale copilului bolnav atunci când apreciază că starea de sănătate a copilului nu este bine inteleasă sau nu este suficient de bine protejată de anturaj. Dacă medicul apreciază că un minor este victimă unei agresiuni sau privațiuni, are obligația de a-l proteja uzând de prudenta și anumind autoritatatile competente.

ART. 32 Eliberarea de documente medicale

Este interzisa eliberarea pentru bolnav a unor certificate de complezenta sau a unor rapoarte tendențioase. Orice act medical va oglindii realitatea obiectiva.

Medicul poate emite certificate, atestate și documente permise de lege, pe baza propriilor sale constatări și a examenelor necesare în acest scop.

Este interzis ca informațiile medicale să fie prezentate deformate sau ascunse.

Documentele medicale vor respecta forma prevăzută de lege. Documentele medicale nu trebuie să conțină mai multe date decât este necesar scopului pentru care acestea sunt întocmite și eliberate.

Persoana la care se referă documentul medical emis are dreptul de a fi informata cu privire la conținutul acestuia.

ART. 33 Indatoriri fata de comunitate

Medicul chemat într-o familie ori colectivitate trebuie să se îngrijească de respectarea regulilor de igienă și de profilaxie. El va semnala bolnavului și anturajului responsabilitatea ce revine acestora fata de ei însisi, dar și fata de comunitate și colectivitate.

Medicul are obligația morală de a aduce la cunoștință organelor competente orice situație de care află și care reprezintă un pericol pentru sănătatea publică.

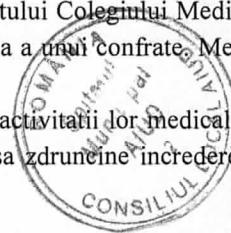
ART. 34 Relațiile medicului cu colegii și colaboratorii. Confraternitatea

Medicul va trebui să își trateze confrății astăzi cum ar dori el însuși să fie tratat de ei. În baza spiritului de corp profesional, medicii își datorează asistența morală.

Schimbările de informații între medici privind pacienții trebuie să se facă obiectiv și în timp util, în astăzi incă asistența medicală a pacienților să fie optimă.

Dacă un medic are neînțelegeri cu un confrate, trebuie să prevaleze concilierea potrivit Statutului Colegiului Medicilor din România. Este interzisa raspandirea de comentarii ce ar putea să prejudicieze reputația profesională a unui confrate. Medicii trebuie să ia apărarea unui confrate atacat pe nedrept.

Constituie încalcare a regulilor etice blamarea și defăimarea colegilor (critica pregătirii sau activității lor medicale) în fața bolnavilor, aparținătorilor, a personalului sanitar etc., precum și orice expresie sau act capabil să zdruncine încrederea în

medicul curant si autoritatea acestuia.

Atunci când un medic ia cunoștință despre greșeli etice sau profesionale care aduc atingere imaginii profesiei, comise de către un coleg, trebuie să ia atitudine cu tact, încercând să discute problema cu confratele în cauză. Dacă aceasta nu da rezultate, medicul are obligația să discute cazul în cadrul Colegiului Medicilor din România, înainte de a se adresa altor autoritări competente.

ART. 35 Consultul medical

Ori de cate ori medicul consideră necesar să ceară parerea unui coleg pentru elucidarea diagnosticului, formularea planului terapeutic sau a indicației unei intervenții, acesta va propune, de acord cu bolnavul sau apartinătorii lui și ținând cont de preferințele acestuia, un consult cu alți confrăți.

Consultul este organizat de medicul curant și este recomandabil ca medicii chemați pentru consult să examineze bolnavul în prezența medicului curant. Apoi medicii se retrag pentru a discuta cazul.

După ce au căzut de acord, medicul curant comunica bolnavului sau apartinătorului rezultatul consultului. Dacă există divergențe de păreri, se va proceda, după caz, la completarea examinărilor, internarea în spital, lărgirea consultului prin invitarea altor specialiști etc.

In consultul medical se va păstra o atmosferă de stima și respect reciproc, nu se va manifesta superioritate fata de medicul curant. Discuția cazului și observațiile critice nu se vor face în fața bolnavului sau a altor persoane străine, chiar dacă este vorba de medici subordonăți.

Un medic care a fost chemat pentru un consult nu trebuie să revada ulterior pacientul din proprie inițiativa și fără aprobarea medicului curant. În cazul colaborării mai multor medici pentru examinarea sau tratamentul aceluiași pacient, fiecare practician își asumă responsabilitatea personală. Este interzis transferul de sarcini și responsabilități privind indicațiile de investigații, prescrierea de medicamente sau concedii medicale către alți medici care nu au participat la consultul medical.

Dacă în urma unui consult avizul celor chemați diferă fundamental de cel al medicului curant, pacientul trebuie informat. Medicul curant este liber să se retraga dacă parerea mediciilor chemați la consult prevalează în opinia pacientului sau a anturajului acestuia.

Pacientul aflat în tratamentul unui coleg poate fi asistat de orice confrate pentru probleme incidente urgente, cu informarea prealabilă sau ulterioară a medicului. Dacă propunerea pentru un consult medical vine din partea pacientului sau a anturajului acestuia, medicul are obligația organizării modalității de consult.

In cazul în care medicul curant nu este de acord, se poate retrage fără explicații. În urma consultului se va redacta un document semnat de participanți. Dacă documentul nu este redactat, se consideră că participanții la consult susțin punctul de vedere al medicului curant.

ART. 36 Raporturi cu alți profesioniști din domeniul medical

Medicii vor avea raporturi bune, în interesul pacienților, cu ceilalți profesioniști din domeniul medical.

ART. 37 Reguli privind cercetarea medicală/studiul clinic pe subiecți umani

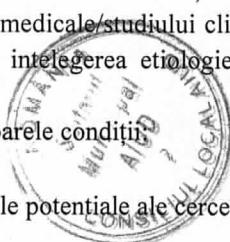
Cercetarea medicală/studiul clinic pe subiecți umani se face cu respectarea prevederilor convențiilor și declarațiilor internaționale la care România este parte semnatara și a dispozițiilor legale naționale emise în vederea reglementării acestora.

Medicul implicat în cercetarea biomedicală are datoria de a promova și proteja viața, sănătatea, intimitatea și demnitatea subiecțiilor umani care participă la cercetare/studiul. În desfășurarea cercetării medicale/studiului clinic pe subiecți umani trebuie acordată o protecție deosebită populațiilor vulnerabile, cum ar fi:

- persoane dezavantajate din punct de vedere economic și medical;
- persoane care nu își pot da consimțământul pentru participarea într-o cercetare medicală/studiul clinic (minori, persoane incompetentă, persoane care datorătă stării lor nu își pot exprima voință);
- persoane care sunt susceptibile să-si consimțământul sub presiune (de exemplu, persoane în detenție, militari);
- persoane care nu beneficiază personal din cercetare/studiul;
- persoane pentru care cercetarea medicală/studiul clinic este combinată cu îngrijirea medicală în cercetarea/studiul pe subiecți umani, binele individului primează asupra binelui societății în general și al științei. Cercetarea medicală/studiul clinic în scopul progresului medical trebuie să se facă doar în ultima instanță pe subiecți umani. Aceasta trebuie să se efectueze în conformitate cu datele științifice existente, cu alte surse relevante de informare și cu datele obținute din experimentarea pe animale, atunci când aceasta este posibilă. Principalul scop al cercetării medicale/studiului clinic pe subiecți umani este de a îmbunătăți metodele profilactice, diagnostice și de tratament, înțelegerea etiologiei și a patogenezei unei afecțiuni.

Nu se poate întreprinde nici o cercetare pe o persoană, decât dacă sunt intrunite cumulativ următoarele condiții:

- nu există nici o metodă alternativă la cercetarea pe flinte umane, de eficacitate comparabilă;
- riscurile la care se poate expune persoana nu sunt disproporționate în comparație cu beneficiile potențiale ale cercetării;

- proiectul de cercetare a fost aprobat de instituțiile competente după ce a făcut obiectul unei examinări independente asupra pertinentei sale științifice, inclusiv al unei evaluări a importanței obiectivului cercetării, precum și al unei examinări pluridisciplinare a acceptabilității sale pe plan etic;
- persoana pe care se fac cercetări este informată asupra drepturilor sale și asupra garanțiilor pentru protecția sa;
- există consimțământul participanților.

Protocolul cercetării trebuie să fie evaluat de o Comisie de etica internă instituției medicale, comisie de specialitate ce funcționează ca un organism *independent* constituit din membrii cu profesie în domeniul medical/științific și membrii cu profesie în afara domeniului medical/științific, a căror responsabilitate este să asigure protecția drepturilor, siguranța și starea de bine a subiecților umani incluși în studiu clinic; comisia va avea în componenta persoane independente fata de cercetători sau sponsori și va funcționa pe baza unei proceduri interne proprii.

Comisia de etica ce efectuează evaluarea proiectului trebuie să fie informată cu privire la desfășurarea cercetării/studiului și are dreptul de a monitoriza cercetările/studiile în derulare. Cercetarea medicală/studiul clinic pe subiecți umani trebuie să fie efectuată numai de către persoane calificate în acest sens. Aceasta persoană are responsabilitatea privind subiecții implicați în cercetare/studiu, chiar dacă aceștia și-au exprimat consimțământul informat pentru participare.

Experimentul clinic (cercetarea fără scop terapeutic) este admisibil din punct de vedere etic dacă nu comportă nici un risc serios previzibil. Cercetătorii care conduc experimentul clinic sunt obligați să îl întrerupă dacă apare pericolul vătămării sanatatii subiecțului sau când acesta cere sistarea experimentului. Cercetarea medicală pe subiecți umani se poate derula doar dacă potențialele beneficii sunt superioare riscurilor.

Impunerea cu forță sau prin inducerea în eroare a experimentului pe om constituie o grava incalcare a principiilor etice medicale. Participarea subiecților umani în cercetare se poate face numai voluntar și numai după ce aceștia au fost informați adecvat cu privire la: scopurile, metodele cercetării, riscurile și beneficiile anticipate. De asemenea, subiecții trebuie informați că se pot retrage oricând din cercetare, fără ca acest lucru să îi prejudicieze în vreun fel.

Consimțământul informat al participanților trebuie luat cu respectarea prevederilor legale. Refuzul unui pacient de a participa într-o cercetare/studiu nu trebuie să influențeze calitatea relației medic-pacient. În cazul minorilor, consimțământul va fi obținut de la apartinatori sau de la reprezentantul legal, fiind necesar și acceptul minorului de a participa în cercetare/studiu. Este necesar un maximum de prudență în a utiliza minorii în experimentele medicale și numai dacă riscurile sunt minime.

În cazul persoanelor incompetente sau incapabile de a-si exprima voința, consimțământul va fi obținut de la apartinatori sau de la reprezentanții legali.

Includerea în cercetarea medicală/studiul clinic a subiecților incompetenți sau care nu își pot exprima voința se va face numai atunci când cercetarea nu poate fi efectuată folosindu-se persoane competente (condiția fizică sau psihică ce impiedică obținerea consimțământului informat este o caracteristică necesară a populației incluse în studiu) și numai dacă risurile sunt minore. Medicul trebuie să ia toate măsurile necesare pentru protejarea intimității subiecților participanți în cercetare, pentru pastrarea confidențialității informațiilor despre subiecți, și trebuie să minimalizeze pe cat posibil impactul cercetării asupra integrității fizice, mentale și a personalității acestora.

Cercetările/studiile efectuate în scop terapeutic constituie aplicarea pentru prima dată la om a unor procedee medicale sau chirurgicale, prescripții terapeutice și se vor face exclusiv în scop curativ. În asemenea cercetări trebuie să existe o proporționalitate justă, în favoarea bolnavului, între risurile procedeului nou și gravitatea cazului; pericolele posibile ale procedeului nou să nu intreacă în gravitate evoluția probabilă a bolii de bază sau a tratamentelor cunoscute și aplicate până în prezent.

Folosirea unui placebo în cercetări medicale combinate cu îngrijirea pacienților este admisă numai atunci când nu există metode profilactice, diagnostice sau terapeutice demonstate pentru subiecții participanți ori atunci când pacienții care primesc placebo nu sunt expuși unor riscuri suplimentare.

Participanții într-o cercetare medicală/studiu clinic trebuie să aibă acces la beneficiile rezultate din aceasta, după încheierea cercetării/studiului.

Publicarea rezultatelor unei cercetări medicale/studiul clinic pe subiecți umani se va face cu respectarea acurateței datelor și numai în condițiile în care sunt respectate normele etice naționale și internaționale care guvernează cercetarea medicală/studiul clinic pe subiecți umani. Se interzice provocarea de imbolnaviri artificiale unor oameni sănătoși, din rațiuni experimentale.

În toate cazurile de cercetări/studiile clinice, pentru verificarea pe om a eficacității unor metode de diagnostic sau de tratament se va respecta riguros condiția consimțământului voluntar al subiecțului.

Experimentarea umană trebuie să respecte un număr de reguli:

- a) să fie precedată de o serioasă experimentare pe animal;
- b) subiecțul să accepte voluntar, să fie major, în stare de libertate și perfect informat despre riscuri;
- c) în cazul unor maladii incurabile, la subiecții în stadiul terminal, remediu nu trebuie să provoace suferințe suplimentare și să existe sanse rezonabile de a fi util;
- d) nu pot fi experimentate remedii care ar altera psihicul sau conștiința morală.

Se interzice orice activitate terapeutică sau experimentală pe om din simple rațiuni de orgoliu profesional ori științific, de al

cărei rezultat nu poate beneficia majoritatea indivizilor sau care lezează principiile culturale ori morale ale comunității.

Experimentele privind donarea flintei umane sunt interzise.

ART. 38 Exercițiul medicinei de expertiza judiciara

Subiectul va fi informat în prealabil despre sensul examinării, de către expertul care nu a avut niciodată nici o relație de un gen oarecare cu cel expertizat, ceea ce i-ar putea influența raționamentele, altfel expertul are obligația de a se recuza, informând forurile competente cu privire la motivele recuzării.

Expertizatul îl poate recuza pe expert, acesta trebuind să se supună dorinței expertizatului. Raportul final nu va conține decât elemente de răspuns la chestiunile puse în decizia de numire a expertului. În rest, expertul este supus secretului profesional.

ART. 39 Atentarea la viața și integritatea fizica a bolnavului. Eutanasia

Medicul trebuie să incerce reducerea suferinței bolnavului incurabil, asigurând demnitatea muribundului.

Se interzice cu desavarsire eutanasia, adică utilizarea unor substanțe sau mijloace în scopul de a provoca decesul unui bolnav, indiferent de gravitatea și prognosticul bolii, chiar dacă a fost cerut insistent de un bolnav perfect conștient.

Medicul nu va asista sau indemna la sinucideri ori autovatamari prin sfaturi, recomandări, imprumutarea de instrumente, oferirea de mijloace. Medicul va refuza orice explicație sau ajutor în acest sens.

Nici o mutilare nu poate fi practicată fără o justificare medicală evidentă, serios documentată și fără consumămantul informat al pacientului, cu excepția situațiilor de urgență cu risc vital.

Prin actele sale profesionale, de investigare sau terapeutice, medicul nu trebuie să supună pacientul nici unui risc nejustificat, chiar dacă există cererea expresă a acestuia din urmă. Întreruperea de sarcină poate fi practicată în cazurile și în condițiile prevăzute de lege. Orice medic este liber să refuze fără explicații cererea de întrerupere voluntară a sarcinii.

CAPITOLUL V

ETICA ȘI DEONTOLOGIA FARMACISTULUI

ART. 40 Principii generale

Principiile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de farmacist sunt următoarele:

- exercitarea profesiei se face exclusiv în respect față de viață și de persoana umană;
- în orice situație primează interesul pacientului și sănătatea publică;
- respectarea în orice situație a drepturilor pacientului;
- colaborarea ori de câte ori este cazul cu toți factorii implicați în asigurarea stării de sănătate a pacientului;
- adoptarea unui rol activ față de informarea și educația sanitară a publicului, precum și față de combaterea toxicomaniei, polipragmaziei, dopajului, automedicației și a altor flageluri;
- acordarea serviciilor farmaceutice se face la cele mai înalte standarde de calitate posibile pe baza unui nivel înalt de competență științifică, aptitudini practice și performanțe profesionale, în concordanță cu progresele științelor și practicii farmaceutice;
- în exercitarea profesiei farmaciștii trebuie să dovedească loialitate și solidaritate unii față de alții în orice împrejurare, să își acorde colegial ajutor și asistență pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- farmaciștii trebuie să se compore cu cinste și demnitate profesională și să nu prejudicieze în niciun fel profesia de farmacist sau să submineze încrederea publică în aceasta.

În situațiile în care în rezolvarea unei probleme alegerea soluției nu este prevăzută în normele legale, farmacistul trebuie să ia o decizie concordanță cu etica profesiei și să își asume responsabilitatea. Pentru respectarea principiilor de mai sus farmacistul este obligat să își păstreze libertatea și independența profesională conform jurământului profesiei.

Colegiul Farmaciștilor din România garantează menținerea standardelor profesionale la cel mai înalt nivel posibil, în scopul ocrotirii sănătății publice, prin supravegherea respectării de către farmaciști a îndatoririlor profesionale și a eticii profesionale, precum și prin apărarea independenței, onoarei și demnității profesionale.

ART. 41 Responsabilitatea personală și independența farmaciștilor

În vederea îndeplinirii atribuțiilor, farmacistul, în timpul exercitării actului profesional, este obligat să respecte următoarele reguli:

- să își exercite profesia în conformitate cu procedurile standard de operare scrise, prevăzute de regulile de bună practică din domeniul său de activitate;
- să își îndeplinească îndatoririle profesionale cu competență, în termenele stabilite;
- să profeseze doar în acele posturi în care i se permite să își respecte îndatoririle esențiale ca farmacist, libertatea de

- decizie și independență profesională;
- să accepte acele posturi pentru care are competența și disponibilitatea necesare pentru a îndeplini cu succes îndatoririle profesionale. În acest sens trebuie să se informeze asupra:
  - specificului activității, accesului la mijloacele necesare pentru exercitarea profesiei la standardele necesare;
  - să își îndeplinească personal atribuțiile și la nevoie să delege o persoană competentă autorizată pentru îndeplinirea anumitor activități profesionale, asumându-și răspunderea;
  - să informeze imediat o persoană responsabilă în cazul în care nu își poate îndeplini îndatoririle profesionale, pentru a se putea lua la timp măsuri de remediere;
  - să raporteze medicului prescriptor sau autorităților competente orice efect nedorit sau advers al medicamentelor, în scopul optimizării tratamentelor;
  - să se abțină să critique sau să condamne convingerile personale ori religioase ale pacientului care apelează la serviciile sale;
  - să acorde servicii în mod egal pentru toți pacienții, fără discriminare, în ordinea solicitării acestora, cu excepția situațiilor de urgență;
  - să se asigure că serviciile sale au fost percepute și înțelese corect de pacient, încurajându-l să participe activ la reușita tratamentului;
  - să nu refuze nejustificat acordarea serviciilor care îi intră în atribuții, conform legii. Farmacistul poate refuza acordarea unor servicii către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului.

Înainte de a-și asuma o funcție de conducere, farmacistul trebuie să se autoevalueze și să se asigure că este capabil să îndeplinească toate responsabilitățile acestei funcții.

ART. 42 In exercitarea funcției, farmacistul-șef are următoarele obligații:

- trebuie să se informeze asupra tuturor aspectelor și cerințelor legate de funcția pe care o îndeplinește;
- trebuie să se asigure că toți membrii personalului aflat în subordinea sa sunt informați asupra atribuțiilor profesionale pe care trebuie să le îndeplinească;
- trebuie să transmită instrucțiunile clar pentru a împiedica orice risc de eroare; în măsura posibilităților, el va transmite în scris proceduri standard de operare;
- se asigură că membrii personalului aflat în subordinea sa își îndeplinesc atribuțiile în conformitate cu prevederile legale, dar și cu competența și aptitudinile personale;
- trebuie să respecte independența profesională a farmaciștilor din subordine;
- se asigură că echipamentele, localul și utilitățile de la locul de muncă sunt menținute la standardele acceptate pentru desfășurarea în bune condiții a activităților profesionale;
- se asigură că toate activitățile profesionale desfășurate sub controlul său, precum și cele exercitate de el personal sunt supuse asigurării de răspundere profesională;
- se asigură că toate măsurile privind păstrarea confidențialității sunt efective;
- are datoria să notifice colegiului pe raza căruia își desfășoară activitatea orice schimbare de interes profesional privind membrii personalului din subordinea sa ori funcția sa;
- trebuie să accepte, în măsura posibilităților, elevi și studenți pentru îndeplinirea stagiu lui de practică în unitatea pe care o conduce.

ART. 43 Competența profesională

Farmacistul trebuie să își asigure și să își mențină la un înalt nivel pregătirea profesională, prin actualizarea permanentă a cunoștințelor în aria sa profesională, în scopul îndeplinirii atribuțiilor cu competență necesară.

In vederea actualizării permanente a cunoștințelor profesionale, farmacistul este obligat:

- să își planifice și să participe la formele de pregătire profesională organizate sau acreditate de Colegiul Farmaciștilor din România;
- să evaluateze și să aplice în practică curentă cunoștințele actualizate permanent;
- să ateste cu documente doveditoare pregătirea sa, prin formele programelor de dezvoltare profesională acceptate, atunci când acest lucru îi este solicitat de comisiile de specialitate ale colegiului teritorial la care este înregistrat.

ART. 44 Confidențialitatea

Farmacistul are datoria de a respecta și proteja informația profesională.

Farmacistul trebuie să respecte și să protejeze confidențialitatea informațiilor referitoare la pacienti obținute în cursul activităților profesionale.

Informațiile pot fi dezvăluite în următoarele cazuri:

- când pacientul și-a dat consimțământul scris;

- când tutorele pacientului a consumat în scris, dacă vîrsta pacientului sau starea sa de sănătate nu permite aceasta;
- când este necesar pentru a preveni afectări majore sau punerea în pericol a sănătății pacientului, a unei terțe persoane sau a publicului în general;
- stabilirea vinovăției în cazul săvârșirii unor infracțiuni, la solicitarea instanței de judecată;
- în alte situații prevăzute de lege.

Farmacistul nu trebuie să dezvăluie, decât cu acordul scris al medicului prescriptor, nicio informație referitoare la practica prescrierii acestuia.

Farmacistul trebuie să protejeze informația profesională internă, respectând următoarele reguli:

- să nu permită accesul terților la informații privind activitatea unității în care își desfășoară activitatea, decât cu acordul scris al angajatorului sau în alte situații prevăzute de lege;
- să respecte cerințele legale de protecție a informațiilor privind acumularea și utilizarea acestora;
- să asigure protecția informațiilor la operațiunile de stocare, transmitere, primire ori distrugere.

ART. 45 Relațiile de colaborare ale farmacistului

In exercitarea profesiei, farmacistul are datoria ca în interesul bolnavului și al pacientului în general să colaboreze cu toți confrății săi, în acest sens:

- toți farmaciștii își acordă ajutor reciproc și consultanță pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- farmaciștii își rezolvă singuri litigiile, cu respectarea spiritului de colegialitate; dacă nu reușesc, fac apel la comisia de litigii a colegiului;
- farmacistul trebuie să își trateze toți colaboratorii cu respect, bunăvoie și colegialitate;
- farmacistul trebuie să dovedească în orice împrejurare solidaritate față de colegii săi și loialitate față de corpul profesional și profesia de farmacist.

În interesul pacientului și al publicului în general, farmacistul trebuie să colaboreze cu medicul și cu alții membri ai echipei de sănătate, în acest sens:

- farmacistul colaborează activ cu medicul prescriptor pentru a realiza efectuarea tratamentului pacientului la timp, în parametrii optimi și în interesul acestuia;
- în colaborarea sa cu medicul, farmacistul se va abține de la orice înțelegere în scop material sau de altă natură care ar avea drept rezultat încălcarea dreptului pacientului;
- farmacistul trebuie să se abțină de la orice fapt care ar putea aduce prejudicii demnității și imaginii medicului sau altor membri ai profesiunilor sanitare, pentru a nu crea neîncredere pacientului.

ART. 46 Concența neloială

Farmacistul nu trebuie să utilizeze mijloacele concurenței neloiale în vederea obținerii unor avantaje materiale sau de altă natură.

Se consideră a fi practici neloiale, fără a fi limitative, următoarele activități:

- atragerea pacienților prin oferirea de avantaje materiale sau reclamă mincinoasă;
- folosirea de funcția deținută sau de mandatul încredințat în cadrul organelor de conducere pentru atragerea de pacienți.

Este sancționabilă denunțarea nejustificată și în scop concurențial a colegilor.

ART. 47 Publicitatea

Orice informație furnizată publicului de către farmacist în legătură cu serviciile de sănătate oferite trebuie să fie corectă, decentă, legală și onestă.

Orice informație și material promovațional cu privire la serviciile profesionale trebuie să fie în concordanță cu rolul farmacistului în promovarea sănătății și să permită pacientului să decidă independent asupra solicitării serviciului respectiv.

În scopul promovării unor servicii proprii, farmaciștii trebuie să se abțină de la a defama serviciile profesionale ale altor confrății.

Farmacistul trebuie să se abțină de la orice procedee sau mijloace contrare demnității profesionale, care ar prejudicia dreptul pacientului de a-și alege singur farmacistul.

Pe tot timpul exercitării profesiei, farmacistul trebuie să se asigure că acțiunile de promovare a medicamentelor, în care este implicat sau care au loc în unitățile în care el lucrează, sunt în conformitate cu prevederile legale privind publicitatea medicamentelor.

Farmacistul se va asigura că promovarea medicamentelor nu implică obligarea pacientului de a cumpăra sau de a primi medicamente nedorite sau în exces, în locul celor dorite sau împreună cu acestea.

ART. 48 Servicii farmaceutice de urgență

Pentru asigurarea continuității asistenței cu medicamente a populației, farmaciștii trebuie să furnizeze, în condițiile legii, servicii farmaceutice de urgență.

Furnizarea serviciilor farmaceutice de urgență se va face cu respectarea următoarelor principii:

- a) farmacistul va utiliza toate cunoștințele sale profesionale pentru a veni în sprijinul pacientului;
- b) pentru a realiza un serviciu de calitate, farmacistul va solicita pacientului sau apărătorului acestuia toate informațiile legate de urgență cererii sale, respectiv medicația curentă, existența altor afecțiuni sau alergii, precum și alte aspecte care pot influența decizia farmacistului;
- c) decizia farmacistului va fi luată avându-se în vedere și afecțiunea pentru care se solicită medicamentul, grupa terapeutică din care face parte medicamentul, efectele adverse și contraindicațiile;
- d) în funcție de gravitatea situației prezentate, farmacistul va încerca să ia legătura cu medicul curant al pacientului sau cu un alt medic;
- e) dozele eliberate pot fi pentru maximum 24 de ore, în zilele lucrătoare, și pentru maximum 72 de ore, pentru sfârșitul de săptămână și sărbătorile legale;
- f) orice intervenție de acest tip va fi însoțită de recomandarea farmacistului ca pacientul să se adreseze imediat medicului;
- g) în cazul copiilor, eliberarea unui medicament va fi însoțită de recomandarea către părinți de a consulta în cel mai scurt timp medicul de familie sau de a apela la serviciul de urgență;
- h) medicamentele psihotrope și stupefiante nu fac obiectul serviciilor farmaceutice de urgență.

Pentru a realiza în condiții bune serviciile farmaceutice de urgență, farmacistul este obligat să acorde primul ajutor, în limita competențelor sale, și să solicite intervenția serviciilor specializate, informând asupra măsurilor luate din proprie inițiativă. Farmacistul poate elibera medicamente fară prescripție medicală în următoarele situații:

- pacientul este bolnav cronic și este cunoscut de către farmacist sau se află în evidențele farmaciei ca utilizator al medicamentului solicitat, dar din diverse motive nu a putut ajunge la medic;
- pacientul nu posedă o prescripție medicală, dar prezintă un bilet de ieșire din spital, o scrisoare medicală etc.;
- pacientul prezintă o prescripție a cărei valabilitate a expirat;
- pacientul prezintă o schemă de tratament parafată de medicul prescriptor;
- pacientul este în tranzit și nu își poate continua tratamentul;
- alte situații de urgență în care farmacistul va decide, după caz, eliberarea unui medicament pe o durată limitată, până la obținerea unei prescripții, cu îndrumarea pacientului către medicul de familie, centrul de sănătate sau permanentă, compartimentul ori unitatea de primire a urgențelor sau apelarea numărului de urgență 112.

Farmaciile din mediul rural pot furniza servicii farmaceutice de urgență și în situația în care în localitate nu există cabinete medicale sau medicul nu este prezent; în aceste situații. Când nu poate să acorde pacientului serviciul solicitat, farmacistul trebuie să îndrume pacientul spre un serviciu specializat de asistență medicală.

In cazuri urgente, farmacistul trebuie să acorde asistență pacienților, dacă este solicitat, și în afara programului farmaciei.

ART. 49 Incompatibilități

Se recunoaște ca activitate profesională activitatea desfășurată în mod legal de farmaciști în unul sau mai multe dintre domeniile următoare:

- a) prepararea formelor farmaceutice ale medicamentelor;
- b) fabricarea și controlul medicamentelor;
- c) controlul medicamentelor într-un laborator pentru controlul medicamentelor;
- d) depozitarea, conservarea și distribuirea medicamentelor angro;
- e) prepararea, controlul, depozitarea și distribuția medicamentelor în farmacii deschise publicului;
- f) prepararea, controlul, depozitarea și eliberarea medicamentelor din farmaciile de spital;
- g) acordarea de informații și consultanță privind medicamentele.

Farmacistul, în conformitate cu pregătirea sa universitară, este competent să exercite și alte activități profesionale, precum:

- a) colaborare cu medicul pentru stabilirea și urmărirea terapiei pacientului; b) farmacovigilanță;
- c) fabricarea, controlul, depozitarea, conservarea și distribuția produselor din plante, suplimentelor nutritive, produselor igieno-cosmetice, dispozitivelor medicale, medicamentelor de uz veterinar, substanțelor farmaceutice active și auxiliare;
- d) analize în laboratoare de biochimie, toxicologie și igienă a mediului și alimentelor; e) marketing și management farmaceutic;
- f) activități didactice, cercetare sau administrație sanitară.

În toate activitățile prevăzute la alin. (1) farmacistul are deplină răspundere și drept de decizie. Exercitarea profesiei de farmacist este incompatibilă cu:

- exercitarea concomitentă a profesiei de medic;
- starea de sănătate fizică sau psihică necorespunzătoare pentru exercitarea profesiei de farmacist;

- comerciant persoană fizică;
- exercitarea unor activități contrare legii sau bunelor moravuri;
- calitatea de lucrător comercial sau agent comercial;
- angajat al altor unități decât cele care au ca obiect de activitate serviciile farmaceutice, cercetarea farmaceutică, producția ori distribuția de medicamente.

ART. 50 Dispoziții finale

Farmacistul răspunde disciplinar pentru nerespectarea legilor și regulamentelor profesionale, a Codului deontologic al farmacistului și a regulilor de bună practică profesională, a Statutului Colegiului Farmaciștilor din România, pentru nerespectarea deciziilor adoptate de organele de conducere ale Colegiului Farmaciștilor din România, precum și pentru orice fapte săvârșite în legătură cu profesia sau în afara acesteia, care sunt de natură să prejudicieze onoarea și prestigiul profesiei sau ale Colegiului Farmaciștilor din România.

Orice comportament în exercitarea profesiei care încalcă principiile prezentului cod poate face obiectul unei reclamații privind încălcarea eticii profesionale de către farmacist.

CAPITOLUL VI

ETICA ȘI DEONTOLOGIA BIOCHIMISTULUI, BIOLOGULUI SI CHIMISTULUI

ART. 51 Dispoziții generale

Conținutul și caracteristicile activității biochimistului, biologului și chimistului sunt:

- efectuează investigații de laborator conform pregătirii și specializării;
- participă la programe de control privind starea de sănătate a populației;
- participă la formarea teoretică și practică a viitorilor specialiști care au inclusă practica de laborator în programele de pregătire;
- participă, împreună cu medicii și alte categorii de personal, la cercetarea în domeniul medical;
- participă, împreună cu alte categorii de personal, la protejarea mediului ambiant.

ART. 52 Responsabilitatea personală

In exercitarea profesiunii, biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar respectă demnitatea ființei umane și principiile eticii, dând dovadă de responsabilitate profesională și morală, acționând întotdeauna în interesul pacientului, al familiei pacientului și al comunității.

Biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar sunt obligați să păstreze secretul profesional.

Litigiile sau abaterile de la etica profesională se analizează și măsurile se iau, după caz, de către șeful echipei medicale sau de conducerea unității ori de către Colegiul Mediciilor din România, împreună cu Ordinul Biochimiștilor, Biologilor și Chimiștilor, potrivit Codului de etică și deontologie profesională a biochimiștilor, biologilor și chimiștilor din sistemul sanitar.

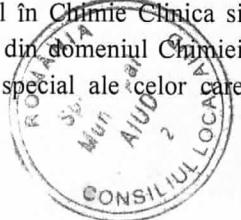
ART. 53 Calitate si excelenta

Specialistul în Chimie Clinica si Medicina de laborator (biolog, chimist si biochimist) pune cunoștințele sale în ceea ce privește capacitatea de diagnostic de laborator (inclusiv indicația pentru analize, fiabilitatea rezultatelor, interpretarea rezultatelor si cercetarea științifica) în slujba serviciului de diagnostic ,tratament si prevenire a bolilor omului.

ART. 54 Dezvoltarea profesionala continua

Pentru a-si îndeplini îndatoririle în mod optim si în conformitate cu ceea ce este considerat de buna practica în profesia sa si având în vedere legile tarii, Specialistul în Chimie Clinica si Medicina de laborator (biolog, biochimist si chimist) trebuie sa :

- a) mențină si sa dezvolte competenta sa la cel mai înalt nivel de calitate în toate domeniile relevante (științifice si practice) cu privire la evoluțiile de îngrijire a sanatatii, în general, si Chimie Clinica si Medicina de laborator, în special, prin participarea în mod regulat la cursuri de formare relevante si alte programe de pregătire si dezvoltare profesionala continua, pe întreaga durata a activitatii profesionale si în timpul exercitării profesiei sale;
- b) accepte sarcini/misiuni numai în domeniul sau de competenta; dincolo de aceste limite, el va lucra în colaborare cu experți corespunzători;
- c) sa se informeze continuu asupra codurilor legale de practica, care afecteaza munca lui. Specialistul în Chimie Clinica si Medicina de Laborator (biolog, biochimist si chimist) trebuie sa-si mențină angajamentul la profesia sa din domeniul Chimiei Clinice si Medicinii de Laborator, acela de a lua parte la activitatile societarilor sale științifice, în special ale celor care promovează profesia si contribuie la formarea continua a membrilor lor.

ART. 55 Onestitate si integritate

Integritatea profesionala si onestitatea intelectuala a Specialistului în Chimie Clinica si Medicina de laborator (biolog, biochimist si chimist) sunt o garantie a imparțialitatii sale de analiza, judecata si decizie.

Specialistul în Chimie Clinica si Medicina de laborator (biolog, biochimist si chimist), trebuie sa evite în orice moment, înșelăciunea în ceea ce privește cunoștințele sale profesionale si științifice, cum ar fi frauda, plagiat, tăinuirea, omisiunea necorespunzatoare a informațiilor precum si exprimarea opinilor incorecte sau care induc în eroare în activitatea clinica si în cercetare.

Specialistul în Chimie Clinica si Medicina de Laborator (biolog, biochimist si chimist) nu va accepta nici o obligație care-l aduce în conflict cu independenta sa profesionala în special, acesta se angajeaza:

- a) de a nu solicita sau accepta cadouri, avantaje pecuniere sau beneficii din industria medicamentelor sau industria de diagnostic, cu excepția cazului în care sunt de valoare monetara scăzută si irelevante pentru a practica profesia în Chimie Clinica si Medicina de Laborator.
- b) de a nu solicita sau accepta sponsorizări de la promoțiile de vânzare pentru simpozioane sau congrese cu excepția cazului în care sponsorizarea este la nivel rezonabil si este subordonata scopului principal al întâlnirii si nu se extinde la alte persoane din afara sferei profesionale.
- c) sa nu accepte sprijin financiar din partea industriei, direct sau indirect, altul decât pentru evenimente cu scopuri pur profesionale si științifice; astfel de cadouri trebuie sa fie întotdeauna la un nivel rezonabil si subordonate obiectivului științific principal al evenimentului si nu trebuie sa fie extinse la alte persoane în afara profesioniștilor din domeniul sanatatii.

ART. 56 Relații care se stabilesc în exercitarea profesiunii de biochimist, biolog și chimist din sistemul sanitar

Specialistul în Chimie Clinica si Medicina de Laborator (biolog, chimist si biochimist) actioneaza în permanenta cu curtoazie, cinste si integritate în relațiile sale cu pacienții si alte persoane, inclusiv colegii din domeniul profesional si nu trebuie sa se angajeze în nici o activitate sau comportament care ar putea discredită profesia sau a submina încrederea publică în profesie.

El nu trebuie sa abuzeze de poziția sa profesionala pentru a stabili relații nepotrivite cu pacienții, pentru a convinge pacienții sa dea sau împrumuta bani sau beneficii, pentru a recomanda

tratamente sau investigații care nu sunt în interesul superior al pacientului, sau de a nu recomanda sau efectua investigații sau tratamente medicale care nu intra în sfera sa de competenta.

El trebuie sa raporteze angajatorilor sau organismelor de reglementare cazurile în care el considera ca un coleg din sanatate are un comportament inadecvat sau performanta lui este o amenințare la adresa sanatatii unui pacient.

Activitatea biochimistului, biologului si chimistului din sistemul sanitar se desfășoară individual sau în cadrul unor colective mixte.

Biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar colaborează cu medicul și recunosc rolul coordonator al acestuia, precum și cu ceilalți membri ai colectivului, participând la menținerea relațiilor amiabile în cadrul acestuia și contribuind la asigurarea calității actului medical.

Membrii Ordinului Biochimiștilor, Biologilor și Chimiștilor în sistemul sanitar din România sunt obligați să aplique parafă cuprinzând numele, prenumele, gradul și specialitatea pe toate buletinele pentru analizele pe care le efectuează.

Relațiile dintre biochimiști, biologi și chimiști din sistemul sanitar se bazează pe corectitudine, colaborare, respect reciproc și solidaritate profesională, potrivit Codului de etică și deontologie profesională a biochimiștilor, biologilor și chimiștilor din sistemul sanitar.

ART. 57 Independenta si imparțialitatea

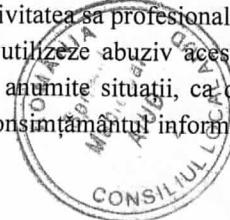
Specialistul în Chimie Clinica si Medicina de Laborator (biolog, biochimist si chimist) trebuie sa-si exercite judecata profesionala în cadrul responsabilităților sale imparțial si obiectiv, după luarea în considerare a tuturor circumstanțelor relevante, în interesul pacientului sau, fara presiuni din surse externe sau conflicte de interese.

El trebuie sa se asigure de asemenea ca interesele participantilor la cercetare sunt protejate.

Specialistul în Chimie Clinica si Medicina de Laborator (biolog, biochimist si chimist) va servi fiecare pacient în parte la cele mai înalte standarde ale capacitatii profesionale si va furniza publicului larg informații, în cadrul în domeniul sau de competenta, pentru a permite o înțelegere corecta a problemelor de sanatate de interes public.

ART. 63 Confidențialitatea

Specialistul în Chimie Clinica si Medicina de Laborator (biolog, biochimist si chimist), fara a aduce atingere legislației privind viata privată , este obligat sa respecte confidențialitatea informațiilor obținute de către acesta în activitatea sa profesionala. Specialistul în Chimie Clinica si Medicina de Laborator (biolog, biochimist si chimist) trebuie sa nu utilizeze abuziv aceste informații. El se va asigura ca informațiile despre un pacient nu sunt divulgăte altor persoane decât în anumite situații, ca de exemplu altor profesioniști de sanatate implicați în îngrijirea pacientului, si, acolo unde este posibil, cu consimțământul informat al pacientului.

ART. 58 Conflictul cu convingerile morale si etice

Specialistul în Chimie Clinica si Medicina de Laborator (biolog, biochimist si chimist) nu este obligat sa ofere un serviciu profesional daca acesta este în conflict cu propriile convingeri morale sau religioase, dar trebuie sa respecte convingerile morale, religioase si culturale ale pacientilor. Daca el este de acord sa furnizeze un serviciu, el trebuie sa înlăture convingerile religioase personale, culturale, fiziologice sau de alta natura. El trebuie sa asigure un acces echitabil la serviciile sale tuturor celor care au dreptul sa le foloseasca.

ART. 59 Delegația si supravegherea

Ca sef si/sau membru al echipei care lucrează în Chimie Clinica si Medicina de laborator, Specialistul în Chimie Clinica si Medicina de laborator (biolog, biochimist si chimist), având în vedere circumstanțele speciale ale situației în cauza, trebuie sa :

- a) obțină o definiție clara a serviciilor solicitate de el si/sau echipa sa;
- b) se asigure ca toate activitatatile în laborator sunt organizate si executate cât mai exact si cât mai repede posibil;
- c) protejeze securitatea si bunăstarea colegilor sai, natura si mediul înconjurător;
- d) respecte superiorii, colegii si subordonații prin luarea în considerare a cerințelor si aspirațiilor lor, cu condiția ca acestea sa respecte legile si etica profesiilor lor;
- e) depună eforturi pentru un nivel ridicat de realizare tehnica a sarcinilor sale, sa contribuie si sa promoveze un mediu sănătos si plăcut pentru colegii sai;
- f) se asigure ca în cazul în care o sarcina este delegata unei persoane, aceasta are cunoștințele, aptitudinile si competentele necesare pentru a întreprindere aceasta sarcina în mod eficient si eficace si este supravegheata corespunzător.

ART. 60 Publicitatea

Publicitatea pentru serviciile unor Specialiști în Chimie Clinica si Medicina de Laborator (biolog, biochimist si chimist) trebuie sa fie corecta, onesta, legala, decenta si trebuie sa se concentreze exclusiv pe serviciile profesionale oferite.

ART. 61 Dispoziții finale

Biochimiștii, biologii și chimiștii din Spitalul Municipal Aiud sunt obligați să respecte prevederile legii privind exercitarea profesiunilor proprii și reglementările specifice sectorului medical.

CAPITOLUL VII

ETICA SI DEONTOLOGIA PSIHOLOGULUI

ART. 62 Principiul respectării drepturilor și demnității oricărei persoane

Psihologii vor avea permanent în atenție faptul ca orice persoana are dreptul sa-i fie apreciata valoarea înăscută de ființă umană si aceasta valoare nu este sporita sau diminuata de cultura, naționalitate, etnie, culoare sau rasa, religie, sex sau orientare sexuală, statut marital, abilități fizice sau intelectuale, vîrstă, statut socio-economic sau orice alta caracteristica personală, condiție sau statut. Aderarea la acest principiu presupune respectarea următoarelor reguli:

- psihologii își desfăsoara activitatea, manifestând respect față de trăirile, experiențele, cunoștințele, valorile, ideile, opiniile si opțiunile celorlalți;
- psihologii nu se angajă public în prejudicierea imaginii celorlalți si nu vor manifesta inechitate pe criterii de cultura, naționalitate, etnie, rasa, religie, sex, orientare sexuală si nici nu se angajeaza în remarcă sau comportamente ce aduc prejudicii demnității celorlalți;
- psihologii evita ori refuza sa participe la activitati si practici ce nu respecta drepturile legale, civile, ori morale ale celorlalți;
- psihologii vor refuza sa consilieze, sa educe ori sa furnizeze informații oricărei persoane care, după opinia lor, va utiliza cunoștințele si îndemânarea dobândita pentru a viola drepturile fundamentale ale omului;
- psihologii respectă drepturile celor care beneficiază de servicii psihologice;
- psihologii se vor asigura ca, sub nici o forma, consimțământul informat al clientului/participantului nu este dat în condiții de coerciție sau sub presiune;
- psihologii vor avea grija ca, în furnizarea de servicii psihologice ori în activitatea de cercetare sa nu violeze spațiul privat personal sau cultural al clientului/subiectului, fara o permisiune clara sa facă acest lucru.

ART. 63 Principiul responsabilității profesionale și sociale

Psihologii manifestă o maxima responsabilitate pentru starea de bine a oricărui individ, a familiei, grupului ori comunității fata de care își exercita rolul de psihiologi. Aceasta preocupare include atât pe cei direct cât si pe cei indirect implicați

în activitatile lor, prioritate având cei direct implicați.

Aderarea la acest principiu presupune respectarea următoarelor reguli: psihologii vor proteja și promova starea de bine evitând provocarea de daune clienților, studenților, participanților la cercetare, colegilor de profesie și a celorlalți;

- psihologii vor respecta dreptul persoanei de a sista, fără nici o justificare, participarea să la serviciul furnizat, în calitate de client, sau la activități de cercetare științifică, în calitate de subiect;
- psihologii vor contribui la dezvoltarea psihologiei ca știință și a societății în general, prin cercetarea liberă și prin exprimarea liberă a cunoștințelor și ideilor, excepție făcând activitățile ce intră în conflict cu prevederile Codului deontologic al psihologului;
- psihologii vor susține cu responsabilitate rolul psihologiei ca profesie, în fața societății și vor promova și menține cele mai înalte standarde de calitate;

ART. 64 Principiul integrității profesionale

Psihologii vor căuta să manifeste cel mai înalt grad de integritate morală și profesională în toate relațiile lor. Este de datoria psihologului să prezinte onest pregătirea și calificările sale oriunde se află în relații profesionale și de asemenea să nu permită sau să tolereze practicile incorecte și discriminatorii.

Aderarea la acest principiu presupune respectarea următoarelor reguli:

- psihologii vor prezenta într-o manieră onestă domeniile de specialitate în care sunt atestate, competențele, afiliierile și experiența profesională, nefrind acceptate nici un fel distorsiuni, omisiuni sau false prezervative în acest sens;
- psihologii nu practica, nu îngăduie, nu instiga și nu consimt sau facilitează, nici o formă de discriminare;
- psihologii vor onora angajamentele asumate prin orice tip de contract sau convenție;
- psihologii vor promova acuratețea, obiectivitatea, onestitatea și buna-credința în activitățile lor profesionale. În aceste activități psihologii nu vor fura, însela, și nu se vor angaja în frauda, eludări, subterfugii sau denaturări intenționate ale faptelor;
- psihologii vor evita orice imixtiuni care afectează calitatea actului profesional, fie că e vorba de interese personale, politice, de afaceri sau de alt tip;
- psihologii vor evita să ofere recompense exagerate pentru a motiva un individ sau un grup să participe într-o activitate care implica riscuri majore și previzibile;
- psihologii vor evita relațiile multiple (cu clienții, subiecții, angajații) și alte situații care pot prezenta un conflict de interes sau care pot reduce capacitatea lor de a fi obiectivi și imparțiali;
- psihologii vor evita să participe la activități care pot cauza daune imaginii psihologilor sau psihologiei ca profesie;
- psihologii vor fi reflexivi, deschiși și conștienți de limitele lor personale și profesionale;
- psihologii nu vor contribui, fie singuri, fie în colaborare cu alții, la nici un fel de practici care pot viola libertatea individuală sau integritatea fizică sau psihologică a oricărei persoane.

ART. 65 Standarde etice generale

Cunoașterea competențelor

Psihologii au obligația să-si cunoască foarte bine limitele de competență în oferirea de servicii psihologice.

Servicii psihologice în acord cu competența

Psihologii se vor angaja numai în acele activități profesionale pentru care au competențele și atestarea necesare.

Prezentarea onestă a competenței

Psihologii nu vor prezenta fals limitele competenței lor și nu vor prezenta pregătirea sau formarea lor într-un mod care să le favorizeze nemeritat poziția sau imaginea publică, indiferent de tipul de activitate profesională desfasurată.

Consultarea în caz de limita a competenței

In exercitarea profesiei, atunci când psihologii constată că ajung într-un impas profesional, prin depășirea limitele de competență, vor consulta colegii sau supervisorul.

Servicii psihologice în afara competenței

In cazul în care pentru un tip de serviciu psihologic solicitat nu există standarde generale recunoscute, nici programe de formare profesională, nici specialiști atestați și disponibili în acel domeniu și totuși psihologii sunt solicitați, aceștia vor depune toate eforturi pentru obținerea unui standard minimal de competență având permanent grijă să protejeze clienții și pe toți cei implicați pentru a nu produce acestora daune sub o formă sau alta. În acest caz serviciul va continua până când solicitarea încetează sau până când un specialist cu competență recunoscută pentru acel tip de serviciu devine disponibil.

Pregătirea continuă

Psihologii au obligația să depună permanent un efort de menținere și dezvoltare a competențelor lor prin informare permanentă, programe de formare profesională de specialitate, consultări cu ceilalți specialiști din domeniu ori prin cercetări care să conducă spre creșterea competenței profesionale.

Obiectivitatea

Psihologii au obligația de a fi conștienți de limitele procedurilor folosite, indiferent de tipul de activitate. Psihologii vor avea grija ca furnizarea serviciilor, cercetarea științifică, prezentarea rezultatelor și a concluziilor să fie făcută cu maxima obiectivitate, evitând orice tendință de prezentare parțială sau cu tentă subiectivă.

Afectarea competenței

Atunci când psihologii realizează că din motive de sanatate ori din cauza unor probleme personale nu mai pot să ofere în condiții de competență o anumita activitate profesională, aceștia vor decide dacă trebuie să-si limiteze, suspende sau să încheie respectiva activitate profesională.

ART. 66 Standarde cu privire la relațiile umane

Respect și preocupare

În relațiile lor profesionale, psihologii vor manifesta preocupare față de clienți, căutând să nu producă acestora daune sau suferință, iar dacă acestea sunt inevitabile le vor minimiza pe cât posibil.

Evitarea hărțuirii

Psihologii nu se vor angaja într-o formă sau alta de hărțuire fie că aceasta este sexuală, emoțională, verbală sau nonverbală.

Evitarea abuzului

Psihologii nu se vor angaja în comportamente de defăimare sau de abuz (fizic, sexual, emoțional, verbal sau spiritual) față de persoanele cu care vin în contact în timpul activitatii lor profesionale. Evitarea relației multiple

Psihologii vor evita pe cât posibil relațiile multiple, adică relațiile în care psihologii îndeplinesc simultan mai multe roluri într-un context profesional.

Consumămantul în caz de relații cu terti

Psihologii vor clarifica natura relațiilor multiple pentru toate părțile implicate înainte de obținerea consumămantului, fie că oferă servicii psihologice ori conduc cercetări cu indivizi, familii, grupuri ori comunități la cererea sau pentru a fi utilizate de către terti. A treia parte poate fi școală, instanță judecătoarească, diverse agenții guvernamentale, companii de asigurări, polizia ori anumite instituții de finanțare, etc.

Nonexploatarea

Psihologii nu vor exploata și nu vor profita, sub nici o formă, de persoanele fata de care, prin profesie sau poziție, manifestă un ascendent de autoritate (clienți, angajați). Orice formă de exploatare sau abuz de autoritate fiind strict interzisa.

Participarea activă la decizii

Psihologii vor incuraja participarea activă la decizii care îi afectează direct, respectând dorințele justificate și valorificând opiniile acestora, ori de câte ori este posibil.

Neintrarea în rol

Psihologii se vor abține de la intrarea într-un rol profesional atunci când din motive de ordin personal, științific, legal, profesional, financiar:

- (1) poate fi afectată obiectivitatea, competența sau eficiența activitatii lor profesionale
- (2) fata de clienti/subiecți există riscul exploatarii sau producerii unor daune.

Urgentarea consumămantului

Înainte de începerea oricărui tip de serviciu psihologic (evaluare, terapie, consiliere, etc.) psihologii vor obține consumămantul infonnat din partea tuturor persoanelor independente sau parțial dependente implicate, exceptie făcând circumstanțele în care există nevoi urgente (de ex. tentative sau acțiuni suicidare). În astfel de circumstanțe, psihologii vor continua să acționeze, cu asentimentul persoanei, dar vor căuta să obțină cât se poate de repede consumămantul informat.

Asigurarea consumămantului

Psihologii se vor asigura că în procesul de obținere a consumămantului informat următoarele puncte au fost înțelese: scopul și natura activitatii; responsabilitățile mutuale; beneficiile și risurile; alternativele; circumstanțele unei încetări a acțiunii; opțiunea de a refuza sau de a se retrage în orice moment, fără a suferi vreun prejudiciu; perioada de timp în care e valabil consumămantul; modul în care se poate retrage consumămantul dacă se dorește acest lucru.

Delegarea de consumămant

În cazul în care, persoana care urmează să beneficieze de un serviciu psihologic este în imposibilitatea de a-si da consumămantul, se acceptă obținerea acestuia de la o persoană apropiată acesteia care poate să-i apere interesele în mod legal sau de la o persoană autorizată care, conform legii, este în măsură să o reprezinte.

Continuitatea serviciului

Dacă din motive de boala sau datorita unor evenimente survenite în viața psihologului acesta nu mai poate continua oferirea serviciului în bune condiții, va depune toate eforturile pentru a se asigura de continuitatea serviciului oferit, îndrumând clientul spre un coleg de profesie cu competență necesară și pe cât posibil cu consumămantul clientului.

Dreptul la opoziție

Cu excepția cazurilor de forță majoră, de urgență (perturbări ale funcționarii psihice, în tinenții pericolului iminent, care necesită

intervenție imediata), psihologul actioneaza respectând dreptul clientului de a refuza sau a săsta serviciul psihologic.

ART. 67 Standarde de confidențialitate

(1) Intreruperea serviciului din motive de confidențialitate

Atunci când din motive bine intemeiate, psihologul nu mai poate păstra confidențialitatea, acesta va înceta să mai ofere serviciul respectiv.

(2) Protejarea confidențialității

Divulgarea, de către psihologi, a unor informații care le-au fost încredințate sau de care au luat cunoștință în virtutea profesiei, este interzisa, excepție făcând situațiile prevăzute de lege.

(3) Limitele confidențialității

Înainte de primirea consimțământului psihologul va informa clientul cu privire la limitele confidențialității și condițiile în care acesta poate fi încalcata, precum și asupra posibilei utilizări a informațiilor rezultate în urma activitatii sale.

(4) Dezvăluirea de informații

Psihologii pot împărtăși informațiile confidențiale cu alții numai cu consimțământul celor vizăți ori de o astă maniera încât cei vizăți să nu poată fi identificați, excepție făcând situațiile justificate de lege sau în circumstanțe de iminenta sau posibila vătamare fizica sau crima.

(5) Confidențialitatea de colaborare

În cazul în care cu același client lucrează doi psihologi în același timp, aceștia vor colabora pe cât posibil, fără restricții de confidențialitate, excepție făcând situația în care există o opoziție clara din partea clientului în acest sens.

(6) Utilizarea informațiilor

Rezultatele, documentările și notițele psihologului pot fi folosite numai într-o formula care pastreaza cu rigurozitate anonimatul.

(7) Confidențialitatea fata de tertii

În cazul în care există tertii implicați în activitatea profesională a psihologului, acesta va clarifica cu părțile implicate limitele confidențialității, condițiile de păstrare a confidențialității și nu va da curs nici unei solicitări, venite de la o terță parte în dezvăluirea de informații confidențiale, decât în condițiile respectării legii și limitelor confidențialității.

ART. 68 Standarde de conduită colegială

(1) Conduita colegială

Psihologii vor manifesta fata de colegii lor de profesie, onestitate, corectitudine, și solidaritate, conduitele lor fiind în acord cu standardele profesionale.

(2) Respect

Psihologii vor manifesta respect fata de colegii lor de profesie și nu vor exprima critici nefondate și etichetări la adresa activitatii lor profesionale.

(3) Evitarea denigrării

Psihologii nu vor acționa, sub nici o formă, în maniera denigratoare la adresa colegilor de profesie și nu vor împiedica clienții să beneficieze de serviciile lor, dacă nu există un motiv serios și cu implicații etice în acest sens.

(4) Responsabilitatea profesională

Atunci când există o intenție justificată de încetare a serviciului psihologic oferit clientului și de îndrumare a acestuia spre un alt coleg de profesie, psihiogii vor menține un contact suportiv și responsabil fata de clienți până când acel coleg își asuma continuarea serviciului în cauză.

(5) Sprijinul colegial

Psihologii vor cauta să sprijine pe cât posibil eforturile profesionale ale colegilor în limita disponibilităților participative și a timpului disponibil.

(6) Concurența neloială

Psihologii nu vor practica concurența neloială. Sunt interzise și se consideră concurența neloială următoarele: tentativa sau acțiunea de atragere sau deturare de clienți, prin denigrarea sau discreditarea altui psiholog; folosirea unei funcții publice pe care psihiogul o deține în scopul atragerii de clienți în interes propriu; furnizarea de date false privind competența și/sau atestarea profesională în scopul de a-l induce în eroare pe beneficiar.

ART. 69 Standarde de înregistrare, prelucrare și păstrare a datelor

(1) Obținerea permisiunii

Psihologii trebuie să obțină permisiunea clientilor/subiecților sau a reprezentanților lor legali înainte de a efectua înregistrări audio, video sau scrise în timpul furnizării serviciilor sau în cercetare.

(2) Pastrarea datelor

Psihologii vor colecta numai acele date care sunt relevante pentru serviciul oferit și vor lua toate măsurile pentru a

proteja aceste informații.

(3) Protejarea datelor

Psihologii au datoria să arhiveze în condiții de siguranță datele și informațiile obținute în exercitarea profesiei de psiholog cu drept de libera practica, conform reglementărilor în vigoare.

(4) Distrugerea datelor

La expirarea termenului de păstrare, dacă psihologul renunță la practica sa profesională prin intermediul careia a realizat acele înregistrări sau dacă acesta se pensionează, va cauta să distrugă înregistrările respective. Înregistrările pot fi plasate către un alt psiholog numai cu consimțământul celor implicați, obținut în prealabil, pentru acele înregistrări. În situația suspendării sau încetării dreptului de libera practica datele vor fi distruse, dacă nu se impune transferarea lor.

ART. 70 Terapie și consiliere

(1) Informarea clientului

În obținerea consimțământului informat din partea clienților, psihologii vor informa în prealabil clientul cu privire la forma de terapie utilizată, metodele folosite, riscuri, alternative, limitele confidențialității, implicarea unor terti, onorarii și vor da curs oricărei alte cereri de informare solicitată de client în acest sens. Dacă terapeutul se află încă în supervizare, dar poate desfasura în mod legal și profesional activitatea terapeutică pentru care se află în supervizare, va aduce la cunoștința clientului acest lucru cât mai curând posibil.

(2) Consimțământul pentru dezvăluire

În cazul ședințelor de terapie sau consiliere, înregistrările pot fi transferate și spre cei care preiau clienții respectivi, putând avea acces la acestea atât colegii de profesie cât și supravizorii ce se află într-un proces de formare terapeutică, dar numai cu consimțământul dat în prealabil de cei vizăți în acele înregistrări.

(3) Intimitatea relației profesionale

Clienții vor beneficia de servicii de consultanță, consiliere sau terapie din partea psihologilor fără prezenta unor terti, aceasta fiind permisă numai dacă există un acord în acest sens, atât din partea clientului cât și din partea psihologului.

(4) Terapia cu parteneri sexuali

Psihologii nu vor accepta în terapie persoane cu care au avut relații de intimitate sexuală.

(5) Relația sexuală cu foștii clienți

Psihologii nu se vor angaja sub nici o formă în relații de intimitate sexuală cu foștii clienți pentru o perioadă de cel puțin 2 ani de la încheierea terapiei sau a oricărei relații profesionale subsecvente.

(6) Încheierea terapiei din lipsa de beneficii

Psihologii vor încheia orice formă de terapie cu clienții lor dacă există evidente clare că aceștia nu mai au nici un beneficiu prin continuarea terapiei sau în cazul în care continuarea acesteia poate produce daune clientilor.

(7) Încheierea terapiei din alte motive

Psihologii vor încheia terapia dacă clientul intra într-o relație cu o persoană unde apare riscul unei relații multiple, dacă există o agresiune din partea clientului asupra terapeutului sau dacă există o solicitare clara în acest sens din partea clientului.

(8) Întreruperea și continuarea terapiei

Dacă din motive de boala sau de indisponibilitate a psihologului terapia trebuie întreruptă pentru o perioadă mai lungă de timp, atunci psihologul va cauta să-i ofere clientului o posibilitate de continuare a terapiei cu un alt coleg psiholog care are disponibilitatea și competența necesare continuării terapiei și care va putea fi informat cu privire la stadiul în care se află terapia, cu consimțământul clientului.

(9) Continuarea terapiei cu un alt terapeut

Psihologul care preia un client, de la un coleg care din motive justificate nu mai poate continua acțul terapeutic, va examina cu atenție conținutul demersului, potențialul de risc, beneficiile, iar dacă e nevoie poate consulta pe cei ce au fost implicați în procesul terapeutic și abia apoi va decide modalitățile de continuare a terapiei.

ART. 71 Evaluare și diagnoză

(1) Prezentarea caracteristicilor psihologice

Psihologii vor oferi informații despre caracteristicile psihologice ale indivizilor numai după ce au realizat o evaluare adecvată, care să susțină științific și metodologic afirmațiile și concluziile lor, indiferent dacă e vorba de recomandări, rapoarte sau evaluări, precizând limitele afirmațiilor, concluziilor și recomandărilor lor.

Dacă psihologii realizează că (re)examinarea individului nu este justificată sau necesară, atunci aceștia vor explica aceasta opțiune, precizând sursele și documentele care stau la baza acestor concluzii.

(2) Consimțământul pentru evaluare/diagnoza

Psihologii vor obține consimțământul informat pentru serviciile de evaluare cu excepția cazului în care:

(1) Acestea sunt cerute de lege sau de reglementările în vigoare;

(2) Testarea este o activitate educațională, instituțională sau organizațională prevăzută de reglementări interne;

consumțământul informat include explicarea naturii și scopului de evaluare, costurile, implicarea unei a treia parii, limitele de confidențialitate și ocazii pentru cel evaluat de a formula întrebări și de a primi răspunsuri. Psihologii vor informa persoanele fără capacitate deplină de a-si da consumțământul și persoanele pentru care testarea este cerută de reglementările legislative, cu privire la natura și scopul serviciilor de evaluare propuse, folosind un limbaj ușor de înțeles pentru persoana care urmează să fie evaluată. Psihologii care folosesc serviciile unui traducător vor cere consumțământul clientului pentru a folosi serviciile acestuia, se vor asigura că se va menține confidențialitatea rezultatelor, securitatea instrumentelor, inclusiv a documentelor de evaluare/diagnoza.

(3) Datele de evaluare/diagnoza

Datele obținute pot fi scoruri brute și standardizate, răspunsurile clientului la stimuli sau la întrebările la test, notele, înregistrările și consemnările psihologului, declarațiile și comportamentul clientului în timpul unei examinări.

Psihologii vor oferi datele obținute, sub forma de rezultate clientului și, dacă e cazul, unor terii numai cu consumțământul clientului, sau fără acordul acestuia în situațiile prevăzute de reglementările în vigoare.

Psihologii vor evita să facă publice datele obținute, cu excepția situațiilor prevăzute de reglementările în vigoare, protejând clientul de orice formă de exploatare, abuz și prevenind spitalul. Datele de evaluare/diagnoza reprezintă proprietatea a psihologului sau instituției care realizează evaluarea /diagnoza și vor putea fi administrate și utilizate doar de către psihologi calificați în folosirea acestor instrumente.

(4) Interpretarea rezultatelor

In interpretarea rezultatelor evaluării, fiind incluse aici și interpretările computerizate, psihologii vor lua în considerare scopul evaluării, precum și numeroși alți factori, abilitățile de testare și caracteristicile persoanei evaluate (caracteristici situationale, personale, lingvistice și culturale) care pot afecta judecările psihologilor sau care pot reduce acuratețea interpretărilor.

(5) Calificarea în testare

Psihologii nu vor promova/ încuraja folosirea tehniciilor de evaluare psihologică de către persoane necalificate și neautorizate, decât în cadrul unei formari în care există o supervizare adecvată.

(6) Actualitatea evaluării

Psihologii nu își vor baza deciziile sau recomandările pe teste depasite/invechite, pe date care nu mai sunt folositoare pentru scopul curent sau care nu corespund normelor de avizare ale metodelor și tehniciilor de evaluare stabilite de organismele competente.

(7) Prezentarea rezultatelor pentru cei evaluați

Indiferent dacă cotarea și interpretarea sunt făcute de psihologi, angajați ai acestora sau asistenți sau prin modalități automate/computerizate, psihologii vor oferi persoanei evaluate sau reprezentantului acesteia explicațiile necesare înțelegerei rezultatelor, exceptie făcând situațiile în care natura relației împiedică acest lucru (situații de evaluare organizanala, preangajare și evaluări

prevăzute de reglementările în vigoare), acest fapt fiind adus la cunoștința persoanei evaluate înaintea începerii evaluării.

(8) Materialele

Materialele de evaluare/diagnoza cuprind manualul instrumentului, instrumentul propriu zis, protocole, întrebările sau stimulii utilizați, alte fise sau formulare necesare și nu include datele de evaluare/diagnoza. Psihologii vor menține integritatea și securitatea materialelor testului și a altor metode de evaluare prin neînstrainarea lor către persoane care nu au competență necesara, respectând dreptul de proprietate intelectuală prevăzut de lege și obligațiile de tip contractual privind utilizarea instrumentului.

ART. 72 Cercetarea științifică și valorificarea rezultatelor

(1) Standarde internaționale

În cercetările lor psihologii vor cauta, pe cât posibil, să promoveze cele mai noi metodologii de cercetare utilizate de comunitatea psihologică internațională, respectând atât standardele de rigoare științifica cât și standardele etice.

(2) Acordul de cercetare

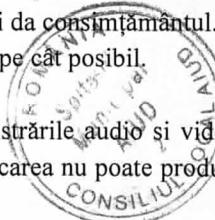
Atunci când psihologii au nevoie de aprobare, din partea unei instituții, pentru desfasurarea cercetărilor, aceștia vor furniza toate datele necesare pentru acordarea aprobării și vor avea în vedere ca protocolul de cercetare să corespunda aprobărilor primite.

(3) Obținerea consumțământului

În obținerea consumțământului informat psihologii vor aduce la cunoștința participanților scopurile cercetării, durata, procedurile utilizate, risurile, beneficiile inclusiv compensațiile financiare, limitele confidențialității, dreptul oricui de a se retrage din cercetare și în general toate datele pe care participanții le solicită și de care au nevoie pentru a-si da consumțământul. În cazul în care există posibilitatea producerii unor daune și suferință, psihologii au obligația să o minimizeze pe cât posibil.

(4) Utilizarea de suport audio-video

Psihologii vor obține consumțământul informat de la toți participanții la cercetare pentru înregistrările audio și video, înaintea efectuării acestora, oferind garanții că acestea vor fi utilizate numai într-o manieră în care identificarea nu poate produce

daune celor implicați.

(5) Limitări ale informării

Psihologii nu vor face studii și cercetări care implica proceduri de prezentare ascunsă/falsa a modelului de cercetare decât dacă alternativa de prezentare corectă nu este fezabilă științific sau aduce o alterare evidentă concluziilor cercetării. În acest caz, participanții vor fi informați de utilizarea unui astfel de model de cercetare și vor participa numai dacă își dau consimțământul, putând oricând să-si retraga datele din cercetare. Cercetarea, în acest caz, poate fi derulată numai dacă nu poate produce suferință sau daune participanților.

(6) Excepția de la consimțământ

Psihologii se pot dispensa în cadrul cercetărilor de consimțământul informat al participanților numai dacă (a) cercetarea nu poate produce în nici un fel daune (observații naturale, practici educaționale sau curriculare, chestionare anonime, cercetare de arhive) sau (b) este permisă de reglementari în vigoare.

(7) Persoane și grupuri vulnerabile

Psihologii vor căuta să examineze etic, independent, adevărată drepturilor omului și să ia toate măsurile de protecție pentru orice cercetare ce implica grupuri vulnerabile și/sau persoane cu incapacitate de a-si da consimțământul informat, înainte de a lua decizia de a începe.

(8) Evitarea unor categorii de subiecți

Psihologii nu se vor folosi de persoane cu incapacitate de a-si da consimțământul în nici un studiu sau cercetare, dacă studiul sau cercetarea avută în vedere poate fi finalizată la fel de bine cu persoane care au capacitatea deplină de a-si da consimțământul informat.

(9) Manipularea prin creșterea compensațiilor

Psihologii vor evita să propună și să acorde participanților la cercetare compensații financiare excesive sau alte forme de stimulente pentru participarea la cercetare și care pot favoriza obținerea consimțământului, cu atât mai mult atunci când sunt evidente clare ca există riscul producării de suferință și daune în timpul cercetării.

(10) Utilizarea animalelor în cercetare

Psihologii care utilizează animale în cercetările lor, vor evita provocarea de suferință acestora, exceptie făcând cercetările care nu presupun metode invazive producătoare de suferință sau leziuni.

(11) Corectitudinea datelor

Psihologii nu au voie să prezinte date false pentru care nu au fost făcute în realitate măsurători. Dacă vor constata erori de prezentare a datelor sau de prelucrare a acestora vor face toti pașii necesari pentru corectarea acestora, altfel vor retrage și anula cercetarea.

(12) Plagiatul

Psihologii nu vor prezenta date sau rezultate din alte studii sau cercetări, ca apartinându-le lor.

(13) Abuzul de status

Psihologii vor fi creditați pentru cercetările făcute cât și pentru publicarea acestora numai în măsură în care aceștia au o contribuție majoră. Astfel psihologii vor face distincția între autorul principal al cercetării, contribuție la cercetare, contribuție minoră și statusul sau poziția pe care o deține respectivul psiholog. Astfel poziția academică, titlul academic sau poziția socială sau cea de sef de departament sau manager într-o instituție nu conferă nimănui credit pentru o poziție principală în cercetare, decât în măsură în care există o acoperire reală prin contribuția adusă la cercetare și nu prin statusul social sau academic.

(14) Transmiterea datelor

Atunci când există solicitări de folosire sau de verificare a datelor din partea unui alt cercetător decât cei implicați direct în cercetare, psihologii vor putea oferi datele de cercetare numai în măsură în care se pastrează confidențialitatea acestor informații de către cei carora li se încredințează și dacă există o specificare clară a modului de utilizare a acestora.

(15) Protejarea datelor

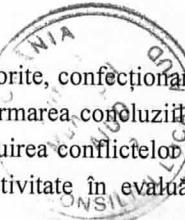
Psihologii vor proteja datele de cercetare, asigurându-se că acestea sunt păstrate în condiții de securitate. Protocolele de cercetare, datele de cercetare sistematizate sau cele deja publicate pot fi păstrate fără restricții dar în condițiile respectării normelor etice.

(16) Onestitate științifică

Psihologii implicați în evaluarea, monitorizarea, realizarea și raportarea activitatilor de cercetare științifică vor manifesta imparțialitate și obiectivitate și vor respecta drepturile de proprietate intelectuală. Selectia proiectelor de cercetare, a rezultatelor cercetărilor realizate pentru a fi valorificate publicistic sau practic se va face doar pe criterii de relevanță științifică, excludându-se orice considerent personal sau de natură extraprofesională.

(17) Buna conduită în cercetarea științifică

In activitatea de cercetare științifică psihologii vor evita ascunderea sau înălțarea rezultatelor nedorite, confectionarea de rezultate, înlocuirea rezultatelor cu date fictive, interpretarea deliberat distorsionată a rezultatelor și deformarea concluziilor, plagierea rezultatelor sau a publicațiilor altor autori, neatribuirea corecta a patemitatii unei lucrări, nedezvaluirea conflictelor de interes, returnarea fondurilor de cercetare, neînregistrarea și/sau nestocarea rezultatelor, lipsa de obiectivitate în evaluări,

nerespectarea condițiilor de confidențialitate precum și publicarea sau finanțarea repetată a acelorași rezultate ca elemente de noutate științifică. Datele contradictorii, diferențele de concepție experimentală sau practică, diferențele de interpretare a datelor, diferențele de opinie nu constituie abateri de la buna conduită în cercetarea științifică.

CAPITOLUL VIII

ETICA ȘI DEONTOLOGIA ASISTENTULUI MEDICAL GENERALIST, A MOAȘEI ȘI A ASISTENTULUI MEDICAL

ART. 73 Principii generale

Principiile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de asistent medical generalist, profesia de moașă și profesia de asistent medical pe teritoriul României sunt următoarele:

- exercitarea profesiei se face exclusiv în respect față de viață și de persoana umană;
- în orice situație primează interesul pacientului și sănătatea publică;
- respectarea în orice situație a drepturilor pacientului;
- colaborarea, ori de câte ori este cazul, cu toți factorii implicați în asigurarea stării de sănătate a pacientului;
- acordarea serviciilor se va face la cele mai înalte standarde de calitate posibile, pe baza unui nivel înalt de competențe, aptitudini practice și performanțe profesionale fără niciun fel de discriminare;
- în exercitarea profesiei asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali trebuie să dovedească loialitate și solidaritate unui față de alții în orice împrejurare, să își acorde colegial ajutor și asistență pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali trebuie să se comporte cu cinste și demnitate profesională și să nu prejudicieze în niciun fel profesia sau să submineze încrederea pacientului.

ART. 74 Responsabilitatea personală, integritatea și independența profesională a asistenților medicali generaliști, moașelor și asistenților medicali

Asistentul medical generalist, moașă și asistentul medical trebuie să evite în exercitarea profesiei atitudinile ce aduc atingere onoarei profesiei și să evite tot ceea ce este incompatibil cu demnitatea și moralitatea individuală și profesională.

Asistentul medical generalist, moașă și asistentul medical au obligația să manifeste o conduit ireproșabilă față de bolnav, respectând întotdeauna demnitatea acestuia.

In caz de pericol public, asistentul medical generalist, moașă și asistentul medical nu au dreptul să își abandoneze bolnavii, cu excepția unui ordin formal al unei autorități competente, conform legii.

Asistentul medical generalist, moașă și asistentul medical sunt răspunzători pentru fiecare dintre actele lor profesionale.

Pentru riscurile ce decurg din activitatea profesională, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali din sistemul public sau privat încheie o asigurare de răspundere civilă pentru greșeli în activitatea profesională.

Încredințarea atribuțiilor proprii unor persoane lipsite de competență constituie greșală deontologică.

Asistentul medical generalist, moașă și asistentul medical trebuie să comunice cu pacientul într-o manieră adecvată, folosind un limbaj respectuos, minimalizând terminologia de specialitate pe înțelesul acestora.

Asistentul medical generalist, moașă și asistentul medical trebuie să evite orice modalitate de a cere recompense, altele decât formele legale de plată.

ART. 75 Raporturi profesionale cu alții profesioniști din domeniul medico-sanitar și instituții

1. Raporturile profesionale cu alții profesioniști din domeniul sanitar în baza spiritului de echipă, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali își datorează sprijin reciproc.

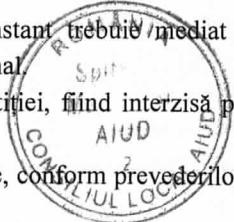
Constituie încălcări ale regulilor etice:

- jignirea și calomnierea profesională;
- blamarea și defăimarea profesională;
- orice alt act sau fapt care poate aduce atingere demnității profesionale a asistentului medical generalist, a moașei și a asistentului medical.

In cazul unor neînțelegeri, în considerarea calității profesionale, conflictul în primă instanță trebuie mediat de biroul consiliului județean, la nivel județean/municipiului București, și de Biroul executiv, la nivel național.

Dacă acesta persistă, cei implicați se pot adresa Comisiei de etică și deontologie sau justiție, fiind interzisă perturbarea activității profesionale din aceste cauze.

In cazul în care se constată încălcări ale regulilor etice, se urmează procedura de sancționare, conform prevederilor legale în

vigoare.

In cazul colaborării mai multor asistenți medicali generaliști, moașe și asistenți medicali pentru examinarea, tratamentul sau îngrijirea acelaiași pacient, fiecare practician își asumă responsabilitatea individual prin aplicarea parafei profesionale în dreptul fiecărei manevre sau tehnici executate personal.

In interesul pacienților, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali vor avea relații de colaborare cu celelalte profesii din domeniul sanitar, cu respectarea demnității și onoarei profesionale.

Raporturile profesionale cu instituțiile

Spitalul Municipal Aiud urmărește să asigure condiții optime asistentului medical generalist, moașei și asistentului medical în exercitarea profesiei.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical aduc la cunoștința persoanelor competente și autorităților competente orice circumstanță care poate prejudicia îngrijirea sau calitatea tratamentelor, în special în ceea ce privește efectele asupra persoanei sau care limitează exercițiul profesional.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical, în concordanță cu diferitele niveluri de responsabilitate pe care le îndeplinesc, contribuie la orientarea politicilor și dezvoltarea sistemului de sănătate.

ART. 76 Educația medicală continuă

In vederea creșterii gradului de pregătire profesională, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali au obligația să efectueze cursuri și alte forme de educație continuă creditate de Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, denumit în continuare OAMGMAMR, precum și alte forme de educație continuă prevăzute de lege pentru îndeplinirea numărului minim de credite anual necesar reautorizării exercitării profesiei.

ART. 77 Obligații etice și deontologice

Obligația acordării îngrijirilor medicale

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical, în exercitarea profesiei, nu pot face discriminări pe baza rasei, sexului, vîrstei, apartenenței etnice, originii naționale sau sociale, religiei, opțiunilor politice sau antipatiei personale, a condiției sociale față de pacienți.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical au obligația de a lua măsuri de acordare a primului ajutor.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical au obligația să acorde asistență medicală și îngrijirile necesare în limita competenței lor profesionale.

În caz de calamități naturale (cutremure, inundații, epidemii, incendii) sau accidentări în masă (nauffagii, accidente rutiere sau aviatice, accidente nucleare etc.), asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical sunt obligați să răspundă la chemare, să își ofere de bunăvoie serviciile de îngrijire, imediat ce au luat cunoștință despre eveniment.

Voința pacientului în alegerea asistentului medical generalist, a moașei și a asistentului medical trebuie întotdeauna respectată, indiferent care ar fi sensul acesteia.

Dacă pacientul se află într-o stare fizică sau psihică ce nu îi permite exprimarea lucidă a voinței, apartinătorii sau apropiații celui suferind trebuie preveniți și informați corect, pentru a hotărî în numele acestuia, cu excepția imposibilității (de identificare, de comunicare, de deplasare etc.) sau a urgențelor.

Dacă în urma examinării sau în cursul îngrijirilor asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical consideră că nu au suficiente cunoștințe sau experiență pentru a asigura o asistență corespunzătoare, se vor consulta cu alți colegi sau vor îndruma bolnavul către alți specialiști.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical vor păstra o atitudine de strictă neutralitate și neamestec în problemele familiale (morale, materiale etc.) ale pacientului, exprimânduși părerea numai dacă intervenția este motivată de interesul sănătății pacientului, cu consimțământul prealabil al acestuia.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical pot refuza acordarea unor îngrijiri către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului, cu excepția situațiilor de urgență.

Respectarea drepturilor pacientului

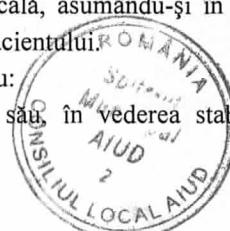
Pacientul are următoarele drepturi: dreptul la informația medicală, dreptul la consimțământ, dreptul la confidențialitatea informațiilor și viața privată, drepturi în domeniul reproducerii, drepturi la tratament și îngrijiri medicale.

Consimțământul

O intervenție medicală nu se poate efectua decât după ce pacientul sau reprezentantul legal al acestuia, în cunoștință de cauză, și-a dat consimțământul. Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală, asumându-și în scris răspunderea pentru decizia sa; consecințele refuzului său, al oprii actelor medicale trebuie explicate pacientului.

Consimțământul pacientului sau, după caz, al reprezentantului legal al acestuia este obligatoriu:

- pentru recoltarea, păstrarea, folosirea tuturor produselor biologice prelevate din corpul său, în vederea stabilirii diagnosticului sau a tratamentului cu care acesta este de acord;
- în cazul supunerii la orice fel de intervenție medicală;

- în cazul participării sale la învățământul medical clinic și la cercetarea științifică;
- în cazul fotografierii sau filmării sale într-o unitate medicală;
- în cazul donării de sânge în condițiile prevăzute de lege.

Consumămantul pacientului sau al reprezentantului legal al acestuia, după caz, nu este obligatoriu în următoarele situații:

- când pacientul nu își poate exprima voința, dar este necesară o intervenție medicală de urgență;
- în cazul în care furnizorii de servicii medicale consideră că intervenția este în interesul pacientului, iar reprezentantul legal refuză să își dea consumămantul, asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical sunt obligați să anunțe medicul curant/de gardă (decizia fiind declinată unei comisii de arbitraj de specialitate).

Secretul profesional

Secretul profesional este obligatoriu. Secretul profesional există și față de aparținători, colegi sau alte persoane din sistemul sanitar, neinteresate în tratament, chiar și după terminarea tratamentului și decesul pacientului. Obiectul secretului profesional îl constituie tot ceea ce asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical, în calitatea lor de profesionist, au aflat direct sau indirect în legătură cu viața intimă a pacientului, a familiei, a aparținătorilor, precum și problemele de diagnostic, prognostic, tratament, circumstanțe în legătură cu boala și alte diverse fapte, inclusiv rezultatul autopsiei. Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical răspund disciplinar pentru destăinuirea secretului profesional, excepție făcând situația în care pacientul și-a dat consumămantul expres pentru divulgarea acestor informații, în tot sau în parte.

Interesul general al societății (prevenirea și combaterea epidemilor, a bolilor venețice, a bolilor cu extindere în masă și altele asemenea prevăzute de lege) primează față de interesul personal al pacientului.

În comunicările științifice, cazurile vor fi astfel prezentate încât identitatea pacientului să nu poată fi recunoscută.

Informațiile cu caracter confidențial pot fi furnizate de către asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical numai în cazul în care pacientul își dă consumămantul explicit sau dacă legea o cere în mod expres.

ART. 78 Situații speciale în practicarea profesiunii în sistem instituționalizat

Situația bolnavului psihic

Persoanele cu tulburări psihice beneficiază de asistență medicală și de îngrijiri de sănătate de aceeași calitate cu cele aplicate altor categorii de bolnavi și adaptate cerințelor lor de sănătate.

Orice persoană cu tulburări psihice trebuie apărată de daunele pe care ar putea să i le producă administrarea nejustificată a unui medicament, tehnică sau manevră de îngrijire și tratament, de maltratările din partea altor pacienți sau persoane ori de alte acte de natură să antreneze o suferință fizică sau psihică.

Pacientul cu tulburări psihice trebuie să fie implicat în procesul de luare a deciziei atât cât permite capacitatea lui de înțelegere. În cazul în care pacientul cu tulburări psihice nu își poate exprima liber voința, consumămantul în scris trebuie luat de la reprezentantul legal al acestuia.

Nu este necesară obținerea consumămantului în condițiile prevăzute la alin. (3) atunci când este necesară intervenția de urgență.

Pacientul are dreptul să refuse sau să opreasă o intervenție medicală, după caz, asumându-și în scris răspunderea pentru decizia sa; consecințele refuzului sau ale opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului, cu informarea medicului, dacă întreruperea tratamentului sau a îngrijirilor are drept consecință punerea în pericol a vieții pacientului.

Orice persoană care suferă de tulburări psihice trebuie tratată cu omenie și respectul demnității umane și trebuie să fie apărată împotriva oricărora forme de exploatare economică, sexuală sau de altă natură, împotriva tratamentelor vătămătoare și degradante.

Nu este admisă nicio discriminare bazată pe o tulburare psihică.

Prescrierea, eliberarea pe baza unei rețete medicale și administrarea drogurilor

Prescrierea, eliberarea pe baza unei rețete medicale și administrarea drogurilor, în alte condiții decât cele prevăzute de lege, constituie infracțiune.

Pacientul privat de libertate

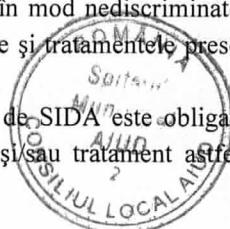
Asistentul medical generalist, moașei și asistentului medical care îngrijesc un pacient privat de libertate le este interzis să aducă atingere integrității fizice, psihice sau demnității acestuia.

Dacă asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical constată că pacientul privat de libertate a suportat maltratăr, aceștia au obligația să informeze organele competente.

Situația pacienților infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA

Pacienții infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA au dreptul la îngrijire și tratament medical în mod nediscriminatoriu, asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical fiind obligați să asigure îngrijirile de sănătate și tratamentele prescrise acestor pacienți.

Păstrarea confidențialității asupra datelor privind persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA este obligatorie pentru asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical care au în îngrijire, supraveghere și/sau tratament astfel de persoane.

între specialiștii medico-sanitari, informațiile cu privire la statusul HIV/SIDA al unui pacient trebuie să fie comunicate.

N

ART. 79 Practicarea profesiunii în sistem privat. Îngrijirile la domiciliu

Asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali exercită profesia în regim salarial și/sau independent.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical care își desfășoară activitatea în calitate de titular sau asociat al unui cabinet de practică medicală pot furniza îngrijiri medicale la domiciliu, dacă sunt autorizați în acest sens, în conformitate cu prevederile legale privind organizarea și funcționarea îngrijirilor la domiciliu.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical sunt obligați să comunice medicului care a recomandat aceste servicii situația evoluției stării de sănătate a pacientului îngrijit.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical chemați într-o familie ori colectivitate trebuie să respecte regulile de igienă și de profilaxie, în exercitarea profesiei.

ART. 80 Probleme ale îngrijirii minorilor

Dacă asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical apreciază că minorul este victim unei agresiuni sau privațiuni, trebuie să înceerce să îl protejeze, uzând de prudență, și să alerteze autoritatea competentă.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical trebuie să fie apărătorul copilului bolnav, dacă apreciază că starea de sănătate nu este bine înțeleasă sau nu este suficient de bine protejată.

În vederea efectuării tehnicilor și/sau a manevrelor de îngrijire și/sau de tratament asupra unui minor, consumămantul trebuie obținut de la reprezentantul legal al minorului, cu excepția situațiilor de urgență.

ART. 81 Probleme ale experimentării pe om

Se interzice provocarea de îmbolnăviri artificiale unor oameni sănătoși, din rațiuni experimentale.

Dispozițiile prezentului articol se completează cu celelalte prevederi legale incidente în materie.

Impunerea, cu forță sau prin inducere în eroare, a experimentului pe om reprezintă o abatere gravă pentru orice asistent medical generalist, moașă și asistent medical care participă în mod voluntar și conștient la asemenea fapte.

CAPITOLUL IX

ETICA ȘI DEONTOLOGIA CONSILIERULUI JURIDIC

ART. 82 Principii deontologice

Integritatea și autonomia profesională, respectarea legilor, probitatea, onoarea, vigilenta, confidențialitatea, organizarea, eficacitatea și perseverența sunt ideile dirigitoare care guvernează activitatea consilierului juridic.

Îndeplinirea corecta și în timp util a atribuțiilor profesionale conferă substanță principiului integrității profesionale.

Autonomia și independența profesională a consilierului juridic se manifestă prin asumarea unor responsabilități și acțiunarea la moment oportun într-un context determinat.

Consilierii juridici sunt independenți din punct de vedere profesional și se supun numai Constituției României, legii, statutului profesiei și prezentului cod de deontologie profesională.

Prin independența profesională în sensul prezentului cod se intenționează libertatea de acțiune și de opinie care este limitată doar prin dispoziții legale sau regulamentare aplicabile profesiei de consilier juridic.

Corectitudinea și integritatea morala sunt valori fundamentale pe care consilierul juridic este obligat să le respecte atât în timpul serviciului cat și în afara acestuia.

Rezultatul activitatii consilierului juridic este o consecință a urmăririi atente și continue a derulării sarcinilor incredintate.

Datoria fiecărui consilier juridic este să păstreze secretul datelor și informațiilor de care a luat la cunoștință în virtutea exercitării profesiei cu excepția unor dispoziții legale sau statutare contrare.

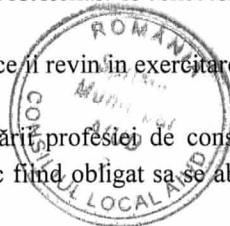
Confidențialitatea datelor și informațiilor deținute contribuie la crearea unui climat de siguranță pentru entitatea beneficiara a serviciilor oferte.

Organizarea riguroasă a activitatii consilierului juridic se face în scopul satisfacerii celor mai exigente standarde de calitate și eficacitate a muncii.

Prin discernerea între serviciul oferit și aşteptările beneficiarului, între aşteptările personale, profesionale și consecințele economice, în activitatea consilierului juridic primează respectarea legii.

Consilierul juridic este obligat să depună efortul necesar pentru realizarea și reușita sarcinilor ce îl revin în exercitarea profesiei.

Respectarea și aplicarea principiilor enunțate constituie un deziderat și un scop al exercitării profesiei de consilier juridic. Respectarea lor se impune chiar și în afara exercitării activitatii profesionale, consilierul juridic fiind obligat să se abțina

de la savarsirea de fapte ilegale sau contrarii dispozițiilor statutare ale asociației profesionale din care face parte, de natura a aduce atingere principiilor fundamentale, ordinii publice și bunelor moravuri sau demnității profesiei de consilier juridic.

ART. 83 Condiții de exercitare a profesiei

Consilierul juridic asigura apărarea drepturilor și intereselor legitime ale Spitalului Municipal Aiud, în conformitate cu Constituția și cu legile țării.

In virtutea unei pregătiri profesionale deosebite și a stăpânirii perfecte a tehniciilor de asistenta, consiliere și reprezentare consilierul juridic trebuie să dovedească o amanuntita cunoaștere a problematicii cauzelor supuse spre rezolvare.

Apartenența consilierului juridic pe baza unui contract individual de munca la Spitalul Municipal Aiud, nu aduce atingere indatoririlor sale profesionale, oportunității de a alege metodele de lucru sau posibilității de luare a unor decizii în plan profesional.

Consilierului juridic ii este interzis în exercitarea profesiei să tolereze acte ilegale.

Consilierul juridic nu se poate prevala de poziția sa pentru a satisface anumite interese personale.

El va refuza orice ofertă sau promisiune de avantaje ilicite și se va abține de la acte care contravin principiilor moralei și celor de ordine publică.

Consilierul juridic este responsabil de concluziile și acțiunile sale în exercitarea profesiei.

Profesia de consilier juridic se exercita personal de către consilierul juridic inscris pe Tabloul profesional al consilierilor juridici definitivi sau stagiaři, tinut de către Colegiile Consilierilor Juridici din România.

Consilierul juridic va utiliza cu buna credința mijloacele tehnice și baza materială puse la dispoziție de către beneficiarul serviciilor sale.

ART. 84 Îndatoriri profesionale și raporturile dintre consilierii juridici

Consilierul juridic trebuie să asigure transparenta activitatii sale în relațiile cu Spitalul Municipal Aiud, precum și cu terțele persoane sub rezerva respectării obligației de confidențialitate.

Lipsa de transparenta poate aduce prejudicii grave imaginii profesiei de consilier juridic și este interzisa cu desavarsire.

Consilierul juridic va evita desfasurarea unor activitati susceptibile de a leza libertatea să de apreciere a cauzelor incredintate spre rezolvare sau să fie pus într-o situație care poate fi perceputa ca fiind de natura să lezeze demnitatea profesiei.

Consilierul juridic va accepta sarcinile pe care le considera compatibile cu competența și funcția sa.

Consilierul juridic va refuza sarcinile care contravin dipozitilor legale sau prezentului cod și va lua măsurile de precauție necesare pentru a evita situațiile similare.

Consilierul juridic va evita orice conflict de interese care ar aduce atingere imaginii profesiei de consilier sau a Spitalului Municipal Aiud. Nu poate fi considerata evitare de conflict situația în care consilierul era obligat să intervînă pentru restabilirea legalității și nu a intervenit.

Consilierul juridic va respecta specificitatea exercitării profesiei sale și va susține independent acesteia.

Consilierul juridic va sprijini colegii în exercitarea profesiei, în aplicarea și apărarea prezentului cod. El va răspunde favorabil la cererea de consultanta a acestora și îi va ajuta în situații dificile, în limita posibilităților sale, în special prin rezolvarea unor probleme de ordin deontologic.

Consilierul juridic va tine cont de opinile și practicile colegilor în măsură în care acestea nu contravin principiilor generale cuprinse în prezentul cod.

Se interzice consilierului juridic orice manifestare de concurența neloială iar exercitarea profesiei se face exclusiv pe criterii de competență profesională.

ART. 85 Imaginea profesiei

Relațiile între consilierii juridici se bazează pe respect reciproc și buna credință pentru a constitui un exemplu de integritate a unui corp profesional bine definit.

Consilierul juridic trebuie să promoveze prin comportamentul său în orice circumstanță o imagine favorabilă profesiei sale. În acest sens consilierul juridic va conștientiza consecințele posibile ale comportamentului său profesional și ale actelor îndeplinite în exercitarea profesiei.

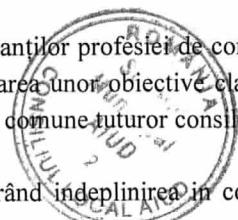
Promovarea unei imagini favorabile profesiei se realizează prin asigurarea unei prestații de calitate.

Exercitarea profesiei de consilier impune obligația de largire a orizonturilor cunoașterii profesionale.

Consilierul juridic este obligat să-si desfăsoare cu maxima atenție activitatea profesională și să dea dovada de cinste și corectitudine în orice circumstanță.

Formarea imaginii profesiei de consilier este rezultatul efortului comun al tuturor reprezentanților profesiei de consilier juridic. Perfectiunea continuă a profesiei de consilier juridic va fi asigurată prin fixarea și respectarea unor obiective clare, în concordanță cu tendințele generale de dezvoltare ale societății. Obiectivele generale ale profesiei sunt comune tuturor consilierilor juridici și se respectă ca atare.

Celeritatea acțiunilor consilierului juridic este esențială pentru activitatea acestuia, asigurând îndeplinirea în condiții

optime a sarcinilor incredintate. Consilierii juridici vor sprijini eforturile colegilor pentru menținerea unui climat de legalitate și profesionalism în domeniu.

ART. 86 Dispoziții finale

Responsabilitatea profesională a consilierilor juridici este angajată pentru nerespectarea normelor de exercitarea a profesiei stabilite prin lege, statutul profesiei și actele nonnatiive în vigoare.

Nerespectarea normelor deontologice atrage răspunderea consilierului juridic.

CAPITOLUL X

DISPOZIȚII FINALE

ART. 86 Răspunderea personalului contractual al Spitalului Municipal Aiud

Inalcarea dispozițiilor prezentului Cod de etica și deontologie profesională, constituie abatere și atrage răspunderea disciplinara a personalului contractual, în condițiile legii, care nu exclude răspunderea civilă, penală, administrativă sau materială.

Comisiile interne cu atribuții disciplinare au competența de a cerceta incalcarea prevederilor prezentului Cod de etica și deontologie profesională și de a propune aplicarea sancțiunilor disciplinare în condițiile Legii nr. 53/2003, republicata, cu modificările ulterioare.

În cazurile în care faptele savarsite intrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, vor fi sesizate organele de urmărire penală competente, în condițiile legii.

ART.87 Prezentul Cod de etica și deontologie profesională se aplică începând cu data aprobării.

APROBAT DE COMITETUL DIRECTOR AL Spitalului Municipal Aiud în data de: 18.01.2018

Manager

Dr Popa Adrian Bogdan

Director Medical

Dr. Vinteler Bogdan

Director Financiar-Contabil Dan Monica Aurelia

Elaborat: Comp. managementul calitatii in unitatile sanitare : Tordai Corina Dalia